

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Kateřina Polášová

**Okupování Západního břehu Jordánu z pohledu
mezinárodního práva**

Diplomová práce

Olomouc 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Okupování Západního břehu Jordánu z pohledu mezinárodního práva*, vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 31. března 2020

.....

Poděkování

Mé poděkování patří mému vedoucímu práce, panu JUDr. Martinu Faixovi, Ph. D., MJI, v první řadě za ochotu, trpělivost a porozumění. Rovněž za odborné vedení a směřování při vypracování práce.

Obsah

Seznam použitých zkratk	6
Úvod	7
1 Historický kontext	10
1.1 Období vzniku Izraele a Palestiny	10
1.2 Plán rozdělení OSN	11
1.3 Šestidenní válka a její následky	12
1.4 Státnost Palestiny	13
1.5 Mírové dohody z Osla	14
2 Izraelská okupace	17
2.1 Správa Západního břehu Jordánu	19
3 Právní úprava vojenské okupace	20
3.1 Haagská úmluva o zákonech a obyčejích války pozemní s dodatky	23
3.2 Čtvrtá Ženevská úmluva	25
3.3 Dodatkový protokol I. k Ženevským úmluvám a Římský statut	27
4 Pohled mezinárodního společenství na izraelskou okupaci	29
4.1 Israeli Wall Advisory Opinion	29
4.2 Vyjádření Mezinárodního výboru Červeného kříže	32
5 Izraelské osady jako jeden z projevů okupace	34
5.1 Čl. 49 Čtvrté ženevské úmluvy	35
5.1.1 Omezování vlastnického práva Palestinců	36
5.2 Vojenské základny jakožto způsob legálního osídlování	36
5.3 Judikatura izraelského Nejvyššího soudu týkající se osad	39
5.3.1 Výjimka z běžné praxe na rozhodnutí 390/79 HJC	40
6 Nynější situace	42
7 Ukončení okupace	45
Závěr	46
Přílohy	50

Seznam použitých zdrojů.....	53
Abstrakt.....	61
Klíčová slova	62
Abstract.....	63
Keywords.....	64

Seznam použitých zkratk

OSN	Organizace spojených národů
MSD	Mezinárodní soudní dvůr
ICTY	Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii
ŽÚ	Ženevské úmluvy
ICCPR	Mezinárodní pakt o občanských a politických právech
ICC	Mezinárodní trestní tribunál
RB	Rada bezpečnosti
ICESCR	Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech
ICRC	Mezinárodní výbor Červeného kříže
MHP	Mezinárodní humanitární právo
HJC	Izraelský Nejvyšší soud

Úvod

Problematika okupování Západního břehu Jordánu je fenomén, který trvá od roku 1967, a spolu s otázkou nároku na území jak ze strany Izraele, tak ze strany Palestiny se jedná o spor trvající od začátku 20. století. Konflikt a samotné okupování v nejbližší době nejspíše nenabídne konečné řešení.

Tato diplomová práce má za cíl shrnout dobu vzniku okupace, právní zakotvení okupace obecně a poté konkrétně popsat události, které se na okupovaném území odehrávají a jejich právní problematiku se zaměřením na výstavbu osad v Západním břehu Jordánu, kterou Izrael činí od samého začátku okupace.

V této diplomové práci bude nahlíženo na problematiku okupování Západního břehu Jordánu z pohledu mezinárodního práva, konkrétně z pohledu mezinárodního práva humanitárního, se zaměřením na izraelskou výstavbu osad. Zcela jistě mezinárodní právo není jedinou možností, jak na tuto problematiku nahlížet. Velkou roli v trvajícím sporu hraje politická strategie Izraele a vliv mezinárodního prostředí, tedy vliv ostatních států spolu s ekonomickou a hospodářskou důležitostí Západního břehu Jordánu pro Izrael. Vliv Spojených států amerických na trvání sporu diskutován v této práci nebude, ovšem bylo by zajímavé nahlédnout na problematiku i z tohoto pohledu, a to z důvodu, že Spojené státy jako stálý člen Organizace spojených národů většinu jejích rezolucí, které jsou ve prospěch Palestiny vetuje a vláda spolu s prezidenty Spojených států veřejně Izrael od samého začátku podporují.

Součástí Palestiny je jednak Západní břeh Jordánu, kterému se bude tato práce věnovat, ale i Pásmo Gaza. Pásmo Gaza je ještě víc specifická oblast, a dalo by se říct, co do mezinárodněprávního rozsahu, problematičtější než území Západního břehu, proto bude v práci Pásmo Gazy jen velmi okrajově zmíněno. Důvodem je, že Pásmo Gaza je jednak odděleno od Západního břehu, jelikož se nachází na východním pobřeží Středozemního moře, a také je od roku 2007 Gaza řízena hnutím Hamás, na rozdíl od Západního břehu, který spadá pod jurisdikci Palestinské autonomie.

Okupování je součástí mezinárodního práva humanitárního, proto se práce bude věnovat jednotlivým právním předpisům upravujícím mezinárodní právo humanitární a také smlouvám upravujícím vztahy na daném území, stejně tak i řadě soudních rozhodnutí a bilaterálních či multilaterálních smluv, které v průběhu konfliktu mezi stranami vznikly. Tato práce se konkrétně zabývá právní úpravou okupace, jejím začátkem, právy a povinnostmi okupanta a okupující strany. Hlavními zdroji proto budou Haagské a Ženevské právo. Práce se zaměří na

povahu těchto práv, na platnost práv na palestinsko-izraelské území, a na důsledky trvání okupace.

Práce je koncipovaná do sedmi kapitol a dalších podkapitol tak, že v jejím úvodu je popsán historický vývoj, smlouvy a prohlášení, které se dohromady podílely na vzniku státu Izrael, spolu s nástinem rezolucí OSN a pohledem mezinárodního společenství, obecně tedy vším, co vedlo k začátku sporu na palestinsko-izraelském území, následnému okupování a k výstavbě osad ze strany Izraele na území Západního břehu Jordánu.

Následně je v práci podrobně popsána izraelská okupace od roku 1967 z pohledu mezinárodního a izraelského práva. Konkrétně bude v kapitole uvedeno, jak Izrael přistupuje k okupovanému území na základě vnitrostátního a mezinárodního práva. Tato kapitola přiblíží jeden z důvodů trvání sporu, jelikož správa Západního břehu je pod plnou kontrolou Izraele, který aplikuje své právo i mimo území státu Izrael.

Dále bude analyzována právní úprava okupace a její konkrétní články, jenž se přímo dotýkají okupování Západního břehu, a jaký je dopad těchto článků na existující situaci. V dalších podkapitolách jsou podrobně rozebrány jednotlivé právní ustanovení a jejich aplikace na okupované území a na výstavbu a existenci osad.

Na právní ukotvení navazuje postoj Mezinárodního soudního dvora a Mezinárodního výboru Červeného kříže. Mezinárodní soudní dvůr vydal poradní stanovisko, ve kterém se zaobíral aplikovatelností úmluv na dané území a také na zákonnost izraelských činů.

V páté kapitole je rozebrán následek izraelské okupace, a to výstavba osad a využívání přírodních zdrojů na území Západního břehu. V kapitole je analyzovaná judikatura izraelského soudu k expropriaci pozemků v Západním břehu, jež přispěje k pochopení postoje Izraele k mezinárodnímu právu týkající se okupace a výstavby osad.

V závěru práce bude shrnuta historie sporu, právní úprava okupace jak v rámci teoretického zakotvení, tak v rámci praktického zakotvení, tedy souhrn všeho, co bylo v práci rozebráno. Práce by měla uceleně popsat gros problematiky okupování Západního břehu Jordánu a legalitu osad na okupovaném území ve světle mezinárodního práva.

Práci jsem si vybrala s cílem přiblížit velmi rozsáhlou a komplikovanou materii. Okupace v Západním břehu Jordánu je ojedinělá situace, jednak z pohledu státnosti Palestiny a Izraele, tak i z pohledu legality okupování a výstavby osad na cizím území bez jednoznačného a sporného právního důvodu.

Jelikož je konflikt i dnes aktuální, stojí za to se mu v této diplomové práci věnovat. Jedná se o otázku, jež každodenně ovlivňuje život místních obyvatel a o níž média velmi často

mluví. Z důvodu dlouhodobosti sporu a velkému množství informací a událostí, které se již před vznikem státu Izrael staly, je více než vhodné se tématem v této práci zabírat, aby byla daná situace v ucelené formě zhodnocena.

Práce nahlíží na konflikt z historického hlediska, který je nutný pro celistvost práce a pro pochopení důvodu vzniku celého konfliktu. V práci bude podrobně rozebrána mezinárodně právní úprava okupace, jednak z jazykového výkladu, jelikož většina mezinárodních předpisů je původně v jazyce anglickém či francouzském. Překlad do českého jazyka může být někdy zavádějící, stejně tak jako jednotlivé termíny či znění předpisu v angličtině mohou být nejednoznačné. Dále bude také mezinárodněprávní úprava zhodnocena z historického a teleologického hlediska, jelikož spor trvá okolo 100 let a některé dokumenty pocházejí ze začátku 20. století, je třeba pro jejich pochopení vnímat historické okolnosti, které vedly ke tvorbě těchto dokumentů, a také úmysl zákonodárce při tvorbě úmluv, i spolu s rozporem hlavních cílů těchto dokumentů.

Další metoda, která bude použita, je metoda sběru informací, jejich interpretace a analýza. Hlavními zdroji této práce jsou monografie, encyklopedie a rezoluce OSN. Další zdroje pocházejí z internetových pramenů, kde je k nalezení většina mezinárodních právních předpisů, stejně jako většina rozsudků mezinárodních soudů a izraelských soudů. V neposlední řadě práce čerpá z odborných článků a komentářů k jednotlivým Úmluvám.

Cílem práce je zhodnotit vliv a dopad mezinárodního práva na tento blízkovýchodní konflikt. Jelikož se konflikt neustále vyvíjí, tak i zdroje o problematice jsou značně kusovité a roztroušené. Mezi nejvýznamnější zdroje proto patří internetové odborné články, rozhodnutí mezinárodních soudů a odborná literatura, která však většinou hovoří jen obecně o problematice, a je problém nalézt publikace, které by se komplexně věnovaly izraelským osadám na Západním břehu. V České republice existuje jen málo literatury, natož té odborné, která by se problému týkala. Z domácích autorů je třeba zmínit Marka Čejku, jenž napsal knihu Izrael a Palestina ve dvou vydáních, která na problém nahlíží převážně z historického a popisného hlediska, právní hledisko je zde zmíněno jen okrajově, avšak celkově shrnuje vývoj na území dnešní Palestiny a Izraele a vznik a důvody sporu na Blízkém východě. Ze zahraničních autorů je na místě zmínit Eyala Benvenistiho a jeho knihu *The International Law of Occupation*, která jako jedna z mála nahlíží na problematiku komplexněji.

1 Historický kontext

Před vznikem Izraele a Palestiny došlo k několika událostem a dohodám, které je v úvodu třeba zmínit proto, aby bylo možné komplexně porozumět trvajícím sporům mezi Izraelem a Palestinou.

Jedná se o období zhruba od 1917 roku až dodnes. Spor mezi Izraelem a Palestinou eskaloval hlavně po vzniku státu Izraele v roce 1948. Po tomto roce se odehrálo několik válek, díky kterým je území těchto dvou entit rozděleno jinak, než se původně očekávalo.¹ Doba, na níž se tato diplomová práce především zaměří, počíná rokem 1967, tedy poté, co se odehrála Šestidenní válka a začalo okupování Západního břehu Jordánu a výstavba izraelských osad.

1.1 Období vzniku Izraele a Palestiny

Na území, kde vznikly státy Izrael a Palestina, se původně nacházela Osmanská říše.² V 19. století se Osmanská říše začala pomalu rozpadat. Velká Británie v té době zvyšovala své aktivity na daném území a otevřením Suezského průplavu v roce 1869 byla posílena důležitost tohoto území. V roce 1917, ještě předtím, než byla uzavřena Balfourova deklaráce, dobyla Velká Británie Jeruzalém, a tím skončilo panství Turecka. Velká Británie proto měla mandát nad Palestinou od roku 1918 až do 14. května 1948.³

Jedním z milníků, který slíbil židům jejich stát⁴, bylo prohlášení známé jako Balfourova deklaráce, které se datuje k 2. listopadu 1917. Deklarace byla pouze ve formě prohlášení britským ministrem zahraničí Arthurem Balfourem. Tato deklaráce byla velmi strohá, což následně při vzniku Izraele vyvolávalo mnoho nejasností.

Deklarace byla uzavřena mezi Velkou Británií, která v té době spravovala území dnešní Palestiny a Izraele, a mezi lordem Rothschildem, jedním z čelních představitelů britských

---

¹ Dle Rezoluce OSN A/RES/181(II) měla být Izrael a Palestina rozdělena dle Plánu rozdělení, který je popsán níže a v příloze je v mapě znázorněno, jak se situace okolo hranic území vyvíjela v průběhu roků 1948 až do dneška.

² ČEJKA Marek, *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005, s. 18.

³ Tamtéž

⁴ Zde je třeba zmínit, že spor má dnes již velmi málo společného s náboženskými motivy. Sionismus – tedy ideový směr, který vznikl až v druhé polovině 19. století, jehož hlavním cílem je přesídlení židovského obyvatelstva do Židovské země, je směr velmi nový a velkou částí Židů odmítaná idea. Původně nebylo zcela jasné, kde by se měla Země nacházet a až později se dle okolností ukázalo za vhodné umístit Židovský stát na území tehdejší Palestiny. Navíc dnes většina lidí stěhující se do Západního břehu, tak nečiní z náboženského hlediska, ale protože je finančně výhodné se do Západního břehu přestěhovat, jelikož Izraelské vláda a politika poskytuje finančně výhodné byty k bydlení.

sionistů.⁵ Prohlášení, takzvaná Balfourova deklarace, byla později samotnou Velkou Británií nazvána jako chyba. Otázka legality a problematika tohoto prohlášení však není předmětem této diplomové práce, proto se jí práce nebude dále zabývat.

V druhé polovině 19. století začala éra arabského nacionalismu a sionismu, což zapříčinilo vlnu imigrace do Palestiny, začátek tohoto období se váže k roku 1882⁶. I když imigrace Židů do Palestiny začala roku 1882, těsně před vznikem Izraele byli Židé stále v menšině.⁷

V období 2. světové války příliv Židů značně zesílil, což způsobovalo napětí mezi Araby a nově přichozími Židy.⁸ Velká Británie ztrácela kontrolu nad územím, a proto Peelova komise navrhla rozdělení Palestiny, s tím však nesouhlasili Arabové. Na základě toho, že Palestina už nebyla pro Velkou Británii tak ekonomicky přínosná, labouristická vláda rozhodla předat mandát nad Palestinou Organizaci spojených národů, a to učinila v únoru 1947.⁹

Veškeré pokusy o nalezení smírného rozdělení území selhaly.¹⁰ Proto Valné shromáždění OSN hlasovalo 29. listopadu 1947 pro rozdělení Palestiny¹¹. Území se sice rozdělilo mezi Izrael a Palestinu, ale rozdělení nikdy nebylo uskutečněno tak, jak rezoluce OSN stanovila.

Izrael vznikl 14. května 1948, poté, co o den dříve Británie odevzdala svůj mandát. Velká Británie však nepředala legitimní moc žádnému subjektu, což způsobilo první izraelsko-palestinskou válku.¹²

1.2 Plán rozdělení OSN

K rozdělení území byla sestavena komise OSN s názvem The United Nations Special Committee on Palestine (UNSCOP).¹³ Jak lze vidět na obrázku v přílohách, rozdělení dle

---

⁵ SHLAIM, Avi. *Izrael a Palestina: přehodnocení, revidování, vyvracení*. Praha: Academia, 2016. s. 34.

⁶ ČEJKA Marek, *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. s. 26.

⁷ Bylo zde 90 tisíc Židů, a na 500 000 Arabů.

⁸ SHLAIM, Avi. *Izrael a Palestina: přehodnocení, revidování, vyvracení*. Praha: Academia, 2016. s. 49.

⁹ MRÁZEK, Josef. Právní postavení Palestiny a otázka jejího uznání jako stát. *Právník*, 2012, Roč. 151, č. 8, s. 870.

¹⁰ SHLAIM, Avi. *Izrael a Palestina: přehodnocení, revidování, vyvracení*. Praha: Academia, 2016. s. 50.

¹¹ Jedná se o Rezoluci OSN A/RES/181(II), tzv. Plán rozdělení.

¹² SHLAIM, Avi. *Izrael a Palestina: přehodnocení, revidování, vyvracení*. Praha: Academia, 2016. s. 51-53.

¹³ ČEJKA Marek, *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. s. 67.

Rezoluce A/RES/181(II) na dva samostatné státy a na Jeruzalém (včetně Betléma) jako nezávislého území, se nikdy neuskutečnilo.

Jeruzalém měl být spravován Poručenskou radou OSN (mělo se jednat o takzvaný corpus separatum).¹⁴ Izraelci převážně s rezolucí souhlasili, většina Palestinců však byla proti, proto napětí mezi těmito dvěma národy vy eskalovalo do první izraelsko-palestinské války.

V roce 1949 došlo k dočasnému smíru a byla stanovena linie příměří, takzvaná zelená linie. Tato linie stanovovala hranice mezi Izraelem a Palestinou až do roku 1967, kdy po skončení Šestidenní války došlo k okupování palestinského území na Západním břehu Jordánu. Sporná otázka okupování Palestiny, která vytanula po skončení Šestidenní války zůstává i do dnes.

I přesto, že se vnější hranice států skoro nezměnily, okupování a výstavba osad na území Západního břehu Jordánu Izraelem přispěla k tomu, že většinu území Palestiny Izrael ovládá nebo kontroluje.

1.3 Šestidenní válka a její následky

Válka začala 5. června 1967, kdy Izraelci zaútočili vzdušným útokem na velkou část syrského, jordánského, egyptského a iráckého letectva.¹⁵ Následný pozemní boj Izraele s Jordánskem s přehledem vyhrál Izrael, a tím došlo k dobytí celého Západního břehu včetně východního Jeruzaléma, hlavních arabských měst a egyptského Sinajského poloostrova.¹⁶

Šestidenní válka byla porušením mezinárodního práva a Izrael tím ztratil Francii jako svého spojence.¹⁷ OSN se angažovalo v zachování míru, proto vydalo Rezoluci Rady bezpečnosti OSN SC/RES/242 (1967) z 22. listopadu 1967. Rada bezpečnosti apelovala na Izrael, aby respektoval svrchovanost a územní celistvost všech států v téhle oblasti a aby se stáhl z okupovaného území a aby ukončil trvající agresi.¹⁸ Tato rezoluce se stala rozhodující

---

¹⁴ *Rezoluce Valného shromáždění A/RES/181 (II)*. [online]. Unispal.un.org, 29. listopadu 1947 [cit. 12. prosince 2019] Dostupné na <<https://unispal.un.org/DPA/DPR/unispal.nsf/0/7F0AF2BD897689B785256C330061D253>>.

¹⁵ ČEJKA Marek, *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. s. 114.

¹⁶ Tamtéž

¹⁷ Tamtéž, s. 116.

¹⁸ MRÁZEK, Josef. Právní postavení Palestiny a otázka jejího uznání jako stát. *Právník*, 2012, Roč. 151, č. 8, s. 871.

k následným mírovým vyjednáním. Z pohledu mezinárodního práva humanitárního je Izrael označován za okupující mocnost.¹⁹

Po ukončení Šestidenní války vydalo Valné shromáždění OSN několik dalších rezolucí ve snaze ukončit rozpory mezi Palestinou a Izraelem. Jednou z nich byla rezoluce o právu na sebeurčení Palestinců, která byla vydána 10. prosince 1969 pod číslem VS OSN A/RES/2535 B. Rezoluce byla jedním z dokumentů ve prospěch Palestinců.²⁰ Valné shromáždění OSN v této rezoluci konkrétně konstatuje: „*The General Assembly...calling upon the Government of Israel to take effective and immediate steps for the return without delay of those inhabitants who had fled the areas since the outbreak of hostilities...*“.

Další rezolucí, která posílila nárok na státnost Palestiny byla rezoluce Valného shromáždění OSN A/RES/ES-7-2 ze dne 29. června 1980.²¹ V neposlední řadě je důležité zmínit rezoluci VS OSN A/RES/52/250-A z 13. července 1977, která byla prvním krokem k přiznání statusu pozorovatele při OSN Palestině (konkrétně Palestinské osvobozené organizaci).²²

1.4 Státnost Palestiny

Valné shromáždění OSN, vydalo 15. listopadu 1988 Rezoluci A/RES/43/177, která by se dala nazvat jako rezoluce odvolací, či zrušovací aktem k Rezoluci A/RES/188(II) tzv. Plánu rozdělení.²³ Valné shromáždění se vyslovalo k uznání Palestiny (předtím nazývaná jako Organizace pro osvobození Palestiny) jako svrchovaného státu. Rezoluce měla omezit míru okupace ze strany Izraele, jelikož Palestina jakožto svrchovaný stát má nárok na své území.²⁴

---

¹⁹ BUREŠ, Pavel, FAIX, Martin a SVACEK, Ondřej. *Vznik a uznání státu: aktuální pohled mezinárodního práva*. Praha: Leges, 2013. s. 45.

²⁰ „The General Assembly... Reaffirms the inalienable rights of the people of Palestine“ [online]. Unispal.un.org, 10. prosince 1969 [cit. 11. ledna 2020] Dostupné na <<https://unispal.un.org/DPA/DPR/unispal.nsf/0/41F2C6DCE4DAA765852560DF004E0AC8>>.

²¹ „The General Assembly...Reaffirms the inalienable right of the Palestinians to return to their homes and property in Palestine, from which they have been displaced and uprooted, and calls for their return“ a dále „The General Assembly... Reaffirms the fundamental principle of the inadmissibility of the acquisition of territory by force“ [online]. Unispal.un.org, 29. července 1980 [cit. 16. ledna 2020] Dostupné na <<https://unispal.un.org/DPA/DPR/unispal.nsf/0/5F82D6B87B63E4A2852560D9006AA7B7>>.

²² Oficiálně se Palestina stala pozorovatelem při OSN rezolucí OSN 67/19 z 29. listopadu 2012.

²³ Anglický pojem, jež byl použit v rezoluci použít: „recall“.

²⁴ „The General Assembly... Recalling its resolution 3237 (XXIX) of 22 November 1974 on the observer status for the Palestine Liberation Organization and subsequent relevant resolutions,

1. Acknowledges the proclamation of the State of Palestine Database 'UNISPAL', View 'Special focus -Two States – Israel and Palestine', Document 'Letter dated 18 November 1988 from the Permanent Representative of Jordan to the United Nations addressed to the Secretary-Gen' by the Palestine National Council on 15 November 1988;

Státnost Palestiny a všech jiných států plyne z Montevidejských kritérií, kdy známkami suverenity státu jsou: obyvatelstvo, území, veřejná moc a schopnost vystupovat v mezinárodních vztazích (způsobilost navazovat styky s jinými státy).²⁵

V důsledku Rezoluce OSN A/RES/43/177 byla Palestina uznána za stát 114 státy, včetně bývalého Československa.²⁶ I přesto, že není uznávaná všemi státy a její státnost je do jisté míry dodnes sporná, protože dle některých mezinárodních subjektů Palestina nenaplnuje všechna Montevidejská kritéria, je Palestina členem několika mezinárodních organizací, kdy členství v těchto organizacích náleží pouze státům.²⁷

1.5 Mírové dohody z Osla

Na základě Rezolucí OSN a snahy realizovat právo na sebeurčení národů uzavřely státy Izrael a Palestina dvě dohody. Jednu v roce 1993 podepsanou ve Washingtonu a druhou v roce 1995, podepsanou v Egyptě v Tabě.

Dohodou z Osla II, jež byla podepsána v Egyptě, uznal Izrael Palestinskou osvobozenou organizaci jako představitele palestinského lidu, a OOP (tedy Palestina) uznala nárok Izraele na samostatnou existenci. Dohoda z Osla II. také nepřímou stanovila zákaz výstavby osad do doby, než bude známý výsledek vzájemného jednání stran o jejich trvalém statusu.²⁸

Zde je na místě rozebrat právní význam těchto dohod z pohledu mezinárodního práva. Při vytvoření těchto dohod někteří zastávali názor, že po přenesení skutečné kontroly palestinské vládě, již nebude Západní břeh Jordánu okupovaným územím. Ve světle článku 47 Ženevské úmluvy o ochraně civilních osob za války, takzvané Čtvrté ŽÚ, lze namítat, že po demokratických volbách a přenesení moci z okupanta dojde k ukončení okupace. Jelikož válečné právo, okupace, je otázkou faktu, je důležité skutečné přenesení pravomocí na Palestinu.²⁹ K tomu nedošlo, jelikož Izrael ovládá velkou část Západního břehu a jeho vojenské

---

2. Affirms the need to enable the Palestinian people to exercise their sovereignty over their territory occupied since 1967“

²⁵ Tzv. Montevidejská kritéria

²⁶ MRÁZEK, Josef. Právní postavení Palestiny a otázka jejího uznání jako stát. *Právník*, 2012, Roč. 151, č. 8, s. 870.

²⁷ Jedná se například o UNESCO, WTO či Mezinárodní Červený kříž (Červený půlměsíc)

²⁸ Article XI. 1. „The two sides view West Bank and the Gaza Strip as single territorial unit, integrity and status of which will be preserved during the interim period“

Article XI. 2.: „The two sides agree that West Bank and the Gaza Strip territory, except for issues that will be negotiated in the permanent status negotiations, will come under the jurisdiction of the Palestinian Council...“

²⁹ BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. s. 211.

jednotky jsou stále na území přítomny. Palestina je nadále pod kontrolou a správou Izraele, takže se nedá hovořit o tom, že by události po Dohodách z Osla ukončily izraelskou okupaci.

Těmito dohodami byl Západní břeh rozdělen na zónu A, B a C. V zóně A a B žije 90 procent Palestinců³⁰, přitom rozloha zóny A a B je kolem 29 procent celkové rozlohy Západního břehu Jordánu.³¹ Zóna A je pod plnou kontrolou Palestinské autority a zahrnuje největší města v Západním břehu. Na základě Dohod z Osla je Palestina odpovědná za výkon práva právě v zóně A. Izraelská armáda však na území zóny A zachovává vojenskou kontrolu, takže lze jen stěží skutečně považovat Zónu A za území, které není pod správou Izraele.³² Navíc vně zóny je jakýkoliv pohyb Palestinců do zóny nebo ven ze zóny kontrolován izraelskými vojáky, čímž Izrael omezuje svobodu pohybu Palestinců.

Zóna B je pod kontrolou jak Palestiny, tak pod kontrolou Izraele, který je na základě dohod odpovědný za bezpečnost v zóně.

Zóna C je pod plnou kontrolou Izraele a jedná se o oblast, kde se nachází většina izraelských osad a také zemědělské půdy a jiných přírodních zdrojů, které jsou využívány Izraelem.³³ Zóna C zahrnuje přes 63 procent území Západního břehu a spolu se zónou B má Izrael kontrolu nad téměř 80 procenty území Západního břehu Jordánu.³⁴ I přes rozdělení Západního břehu Jordánu na tři zóny, Izrael vykonává dohled nad celým územím Západního břehu, a to i v zóně A, jež má být pod plnou kontrolou palestinské autority.

Východní Jeruzalém býval částí Západního břehu, než došlo k jeho anexi Izraelem v roce 1967. Na tomto území se plně aplikuje izraelské právo, a to i přesto, že na tomto území žijí Palestinci a že byla anexe mezinárodním společenstvím označena za protiprávní a nezákonnou.³⁵

Dohody vyvolaly vlnu pozdvižení, a přestože se očekávalo utlumení výstavby osad na okupovaném území, ve skutečnosti se tak nestalo. Od roku 1993 stále dochází k nárůstu

---

³⁰ *The Israeli occupation*. [online]. Amnesty.org, 2019 [cit. 1. února 2020]. Dostupné na <<https://www.amnesty.org/en/latest/campaigns/2019/01/chapter-1-background/>>.

³¹ BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. s. 239.

³² *Destination: Occupation*. [online]. Amnesty.org, 2019 [cit. 20 února 2020]. Dostupné na <<https://www.amnesty.org/download/Documents/MDE1594902019ENGLISH.PDF>> s. 6.

³³ *Destination: Occupation*. [online]. Amnesty.org, 2019 [cit. 16. února 2020]. Dostupné na <<https://www.amnesty.org/download/Documents/MDE1594902019ENGLISH.PDF>>.

³⁴ *Planning Policy in the West Bank. B'tselem* [online]. Btselem.org, 2017 [cit. 20. února 2020]. Dostupné na <https://www.btselem.org/planning_and_building>.

³⁵ BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. s. 239.

izraelských obyvatel na území Západního břehu, a to ještě více než před Mírovými dohodami z Osla.³⁶

Od roku 1948 až dodnes Palestinci opouštěli území, na kterém před vznikem Izraele pobývali. K dnešnímu dni se odhaduje, že Palestinců, kteří uprchli, je přes 7 milionů. V příloze je v grafu dobře vidět, že i po mírových dohodách z Osla došlo k razantnímu nárůstu Izraelců na Západním břehu, a dnes se toto číslo odhaduje na více než půl milionu Izraelců žijících na území Západního břehu Jordánu.³⁷

---

³⁶ *Surge in numbers of Jewish settlements in the West Bank. Knuts for Guardians* [online]. Knutsforguardina.co.uk, 2020 [cit. 21. února 2020]. Dostupné na <<https://www.knutsfordguardian.co.uk/news/national/18192827.surge-numbers-jewish-settlements-west-bank/>>.

³⁷ *FAQs about Palestinian Refugees. Al-awda.* [online]. Al-awda.org. [cit. 21. února 2020]. Dostupné na <<https://al-awda.org/learn-more/faqs-about-palestinian-refugees/>>.

2 Izraelská okupace

Tato kapitola se prvotně zaměří obecně na vojenskou okupaci Západního břehu Jordánu Izraelem, od kdy se jedná o okupované území, a co nastalo po začátku okupace.

Od konce druhé světové války se jednalo o první případ vojenské okupace, kdy vojenská moc založila vojenskou správu nad okupovaným územím, jak stanovuje právní rámec vymezující vojenskou okupaci.³⁸ Od konce Šestidenní války, tedy od roku 1967 je status Západního břehu Jordánu označován za teritoria okupovaná Izraelem. Po konci této války Izrael získal kontrolu nad územím Západního břehu včetně východního Jeruzaléma, Golanských výšin, Sinajského poloostrova a nad Pásmem Gaza. Golanské výšiny jsou částí Sýrie, avšak izraelský parlament, zvaný Kneset, v prosinci 1981 uzákonil, že se na tuto oblast bude aplikovat izraelské právo, jurisdikce a administrativa.³⁹ RB OSN tento akt označila za akt agrese.⁴⁰ Dalším činem Izraele, který je považován za akt agrese je anexe východního Jeruzaléma, a to hlavně na základě rozhodnutí Nejvyššího izraelského soudu pod zkratkou: HJC 282/88 Awad v Prime Minister et al.⁴¹ Valné shromáždění stále uznává Izrael za okupující mocnost Východního Jeruzaléma. Je dobré poznamenat, že článek 47 Čtvrté ŽÚ, zmiňuje, že právo vojenské okupace platí na území, i přestože byla anexe uskutečněna právně efektivně.⁴² Tento fakt může být důležitý při událostech možného zlegalizování okupovaného území Izraelem.

Sinajský poloostrov byl pod egyptskou správou a po konci války došlo mezi Izraelem a Egyptem k mírové dohodě a Sinajský poloostrov byl navrácen zpět Egyptu. Západní břeh Jordánu, na něž se tato práce orientuje, byl od roku 1948 pod samosprávou Jordánska. Jordánsko argumentuje, že v roce 1950 zabralo Západní břeh Jordánu. Tato anexe však nebyla uznávaná a byla označovaná za neplatnou a nezákonnou. Jedná se tedy o protikladnou situaci, kdy Golanské výšiny i Sinajský poloostrov patřily suverénním státům, zatímco Západní břeh Jordánu ani Pásmo Gaza v roce 1967 nespadlo pod suverénní moc žádného státu.⁴³ Tento fakt napomohl k dnešní situaci a ke spornosti, co se týče nároků na území.

---

³⁸ BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. s. 203.

³⁹ Tamtéž

⁴⁰ Rezoluce Rady bezpečnosti 36/226A (1981), 39/146A (1948).

⁴¹ BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. s. 205.

⁴² BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. s. 206.

⁴³ Tamtéž, s. 204.

Dalším faktem, který přispívá ke spornosti okupace a bude dále vysvětlen podrobněji, je v této kapitole zmíněn jen krátce, a to pro stručnou orientaci. Jedná se o fakt spojený se sporností nároku na území. Na základě této pochybnosti Izrael nepovažuje okupované území za území jiného státu a neuznává Palestinu jako stát. Na základě tohoto postoje a názoru Izrael, konsistentně tvrdí, že se Čtvrtá ŽÚ nevztahuje na tato okupovaná území Západního břehu.

Následkem tohoto tvrzení Izrael navazuje, že při okupaci a při stavbě osad na území Západního břehu Jordánu nejedná protiprávně. Tento postoj je kritizován mezinárodním společenstvím,⁴⁴ které tvrdí, že postoj Izraele je postaven na právních pochybnostech. Musíme brát v potaz, že aplikovatelnost Čtvrté ŽÚ, není podmíněna uznáním těchto právních titulů.⁴⁵ Status území při aplikovatelnosti Čtvrté ŽÚ není relevantní, jelikož základním účelem ŽÚ je ochrana civilistů, tedy individuální ochrana, která je zaručena v čl. 4.⁴⁶ Čl. 4 tedy zmiňuje, že se ŽÚ použije na ochranu osob za konfliktu nebo za okupace. V tomto článku se nehovoří o potřebě suverenity či o nároku na území. Ve spojení s čl. 2 Čtvrté ŽÚ, je kromě ochrany osob na konfliktu nezúčastněných důležité dodržovat vzájemné vztahy mezi mocnostmi, které jsou mezi nimi závazné.

Zde jsou tedy relevantní Mírové dohody z Osla, kdy zástupci Izraele a Palestiny došly k oboustrannému uznání své existence a k právu k mírovému soužití obou států pohromadě.⁴⁷ Důležitým článkem Mírových dohod je také konstatování, že ani jedna ze stran nemá iniciovat či činit jakékoliv kroky, které by změnil status Západního břehu Jordánu a Pásma Gaza, než dojde k trvalému vyjednání statusu obou zemí. A dále bylo v těchto dohodách prohlášeno, že obě strany dohody nahlíží na Pásmo Gaza a na Západní břeh Jordánu, jako na samostatný teritoriální celek.⁴⁸

Obecně by se tedy dalo shrnout, že Izrael k okupovanému území přistupuje tak, že vojensky ovládá území na základě Haagských úmluv a aplikuje humanitární provize Čtvrté ŽÚ, aniž by ctil obecný názor mezinárodního společenství spolu s dohodami z Osla, které s Palestinou uzavřel.

---

⁴⁴ Postoj je kritizován OSN, ICRC a několika státy.

⁴⁵ DINSTEIN, Yoram. *The international law of belligerent occupation*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. s. 104-108.

⁴⁶ Tato úmluva chrání osoby, které jsou v jakékoli době a jakýmkoli způsobem, za konfliktu nebo za okupace, v moci některé strany v konfliktu nebo okupační mocnosti a nejsou přitom jejími příslušníky.

⁴⁷ Preambule Dohody z Osla.

⁴⁸ Čl. XXXI (6-7).

2.1 Správa Západního břehu Jordánu

Od roku 1967 byl pro Západní břeh Jordánu ustanoven vojenský velitel, na základě Proklamace týkající se práva a administrativy (č. 2). Velitel izraelských ozbrojených sil byl zmocněn k vytváření primárního práva a poté byl i velitelem civilní správy na okupovaném území.⁴⁹ Na základě několika rozhodnutí spravuje území Západního břehu. Pro představu, lze uvést rozhodnutí velitele o založení kontroly nad určitými strategickými zdroji (z července 1967) nebo vojenské nařízení 92 z 15. srpna 1967, jenž dává Izraeli právo využívat a rozhodovat o přerozdělení vodních zdrojů mezi všechny obyvatele Izraele. Izrael má tedy na okupovaném území právo veta týkající se vody a rozdělení vody mezi stávajícími a novými uživateli.⁵⁰

Kromě těchto nařízeních byl také zřízen vojenský soud, který má exkluzivní jurisdikci k zakládání bezpečnostní legislativy. Soudy ale interpretovaly pouze místní právo a neposuzovaly danou skutečnost ve světle mezinárodního práva. Dále byl také ustanoven tribunál, který řešil odvolání proti rozhodnutí o tzv. Abandoned property. Jak Izrael využívá tento instrument ve svůj prospěch bude diskutováno níže. Je však důležité podotknout, že tyto soudy neposkytovaly Palestincům žádnou ochranu, jelikož dle izraelského práva jsou veškeré kroky Izraele v právu.

Soud, jenž rozhoduje i dle práva mezinárodního je vnitrostátní soud, izraelský Nejvyšší soud. Ze začátku zde byly pochybnosti, jestli se jurisdikce Nejvyššího soudu vztahuje i na okupované území. Na základě několika rozhodnutí soud dospěl k názoru, že jurisdikce se na okupované území vztahuje, jelikož je založena právem.⁵¹ Tento soud aplikuje i mezinárodní právo, avšak z výše zmíněného plyne, že Izrael vykládá platnost a aplikovatelnost mezinárodního práva humanitárního se značnou opatrností. Pokud by Izrael uznal platnost Čtvrté ŽÚ, uznal by i nezákonnost budování osad na území Západního břehu Jordánu.

---

⁴⁹ BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. s. 213.

⁵⁰ BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. s. 215.

⁵¹ *H CJ 69/81 Abu- Aita et al. V Commander of Judea and Samaria*. [online]. Hamoked.org. [cit. 1. března 2020]. Dostupné na <http://www.hamoked.org/files/2011/290_eng.pdf>.

3 Právní úprava vojenské okupace

Tato kapitola se zaměří na základní prameny, které se vztahují na problematiku okupování. Základními prameny upravujícími vojenskou okupaci jsou Charta OSN, Čtvrtá Ženevská úmluva (Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války, Dodatkový Protokol I. k Ženevským úmluvám 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů, Haagské úmluvy (konkrétně Úmluva o zákonech a obyčejích války pozemní z roku 1907) a obyčejové právo.

Okupace dle Max Plank encyklopedie⁵² je možno rozdělit na takzvanou „Belligerent“ okupaci a na „pacific“ okupaci. „Belligerent“ okupaci tedy okupaci vojenskou tato encyklopedie definuje jako situaci, kdy jeden nebo více států vykonávají efektivní kontrolu na území třetího státu bez jeho vůle. Zatímco „pacific occupation“ probíhá se souhlasem třetího státu.⁵³

Nicméně dnes není třeba u vojenské okupace existence válečného stavu ani vojenského odporu okupovaného státu. Jelikož okupací dochází k zásahu do suverenity třetího státu, je třeba poskytnout právní ochranu hlavně místních obyvatel, což je hlavním cílem mezinárodního práva humanitárního. Důležité je zmínit, že při okupaci nedochází k přenesení suverenity na okupanta⁵⁴ a zůstává zcela, i když omezeně v rukách okupovaného státu. Například tím, že Izrael okupuje velkou část Západního břehu, kontroluje Palestince při jejich přesunu pomocí mnoha check-pointů, i když má okupující mocnost povinnost nezasahovat do celistvosti území a jednat tak, aby byla udržena bezpečnost a mír na daném území. Okupace by měla skončit mírovou dohodou mezi všemi stranami sporu.

Charta OSN vyjádřila zákaz uchylování se k síle (její použití v případě hrozby).⁵⁵ Charta OSN zakázala nejen útočnou válku, nýbrž i jiné použití ozbrojené síly a také hrozbu silou.⁵⁶ Dle Charty OSN je stanoven zákaz použití síly v čl. 2 odst. 4, toto pravidlo platí pro všechny mezinárodní subjekty (tj. státy).⁵⁷ Oba tyto státy, jak agresor, tak protistrana, jsou ve stejném,

---

⁵² WOLFRUM, Rudiger. *The Max Planck encyclopedia of public international law*. 1. vydání. New York: Oxford University Press Vol. VIII, 2012. s. 920.

⁵³ Tamtéž

⁵⁴ WELLER, Marc, SOLOMOU, Alexia a RYLATT, Jake William. *The Oxford handbook of the use of force in international law*. Oxford: Oxford University Press, 2015. s. 1085.

⁵⁵ ČEPELKA, Čestmír, ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní právo veřejné*. Praha: C.H. Beck, 2008. s. 463.

⁵⁶ ONDŘEJ, Jan, MRÁZEK, Josef a KUNZ, Oto. *Základy mezinárodního práva veřejného*. Praha: C.H. Beck, 2018. s. 240.

⁵⁷ Použití síly je přípustné pouze a) v případě donucovacích opatření Rady bezpečnosti, za b) při realizaci práva na individuální nebo kolektivní sebeobranu a za c) při donucovacích opatřeních podle oblastních dohod nebo oblastními orgány na základě zmocnění Rady bezpečnosti a pod jejím vedením.

rovném postavení. Obě tyto strany musí respektovat platná mezinárodněprávní pravidla pro vedení války, jež jsou na danou situaci aplikovatelná (*ius in bello*)⁵⁸. Systém pravidel *ius in bello* se projevuje hlavně v Ženevských úmluvách.⁵⁹ Právo ozbrojených konfliktů právně reguluje střet státních orgánů. Agresor je stranou jednající protiprávně, zatímco druhá strana je vykonavatelem subjektivního oprávnění na jeho donucení (*ius ad bellum*).⁶⁰ Základními zásadami válečného práva jsou obecně platná pravidla obyčejové povahy. Pro pravidla vedení ozbrojeného boje byly vytvořeny Haagské úmluvy a Ženevské úmluvy, tzv. humanitární právo.⁶¹ Okupaci tedy lze posuzovat dle Ženevského práva a Haagského práva.

Okupace je v Ženevské úmluvě o ochraně civilních osob za války ze dne 12. srpna 1949, konkrétně v článku druhém,⁶² definována jako: „*forma mezinárodního ozbrojeného konfliktu, který vyvstane, tehdy kdy území nebo jeho část spadne pod cizí svrchovanou mocnost a jeho ozbrojené síly, a to i tehdy, když zde chybí prvek vojenského odporu.*“ Článek 2 tak zahrnuje i částečnou nebo úplnou okupaci státního území, a to i když se okupace neseťká s vojenským odporem.⁶³

Z výše zmíněných definic je těžké a komplikované vyložit význam ustanovení definující pojem okupace, lze vidět, že jazykový výklad není dostačující. K objasnění definice ozbrojeného konfliktu (okupace) nám proto může posloužit judikatura. Konkrétně v případě Naletilić a Martinović ICTY ozbrojený konflikt definoval takto: „*uchýlení se k ozbrojené síle mezi státy nebo děletrvající ozbrojené násilí mezi vládní autoritou a organizovanými ozbrojenými skupinami či mezi takovými skupinami uvnitř jednoho státu*“.⁶⁴

Článek 2 paragraf první, definuje rozsah platnosti ŽÚ. Dle jejího znění se ŽÚ použije tehdy, kdy mezi stranami existuje ozbrojený konflikt⁶⁵ a tento konflikt vznikl mezi dvěma

---

ONDŘEJ, Jan, MRÁZEK, Josef a KUNZ, Oto. *Základy mezinárodního práva veřejného*. Praha: C.H. Beck, 2018. s. 240.

⁵⁸ *What Are Jus Ad Bellum And Jus in Bello?* [online]. ICRC.org, 27. listopadu 2019 [cit. 27. listopadu 2019]. Dostupné na <<https://www.icrc.org/en/document/what-are-jus-ad-bellum-and-jus-bello-0>>.

⁵⁹ DAVID, Vladislav, a kol.: *Mezinárodní právo veřejné s kazuistikou*, Praha: Leges, 2011, s. 386.

⁶⁰ ČEPELKA, Čestmír, ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní právo veřejné*. Praha: C.H. Beck, 2008. s. 477

⁶¹ Tamtéž 478

⁶² Úmluva se bude rovněž vztahovat na všechny případy částečné nebo úplné okupace území některé smluvní strany, i když se tato okupace neseťká s vojenským odporem.

⁶³ DAVID, Vladislav, a kol. *Mezinárodní právo veřejné s kazuistikou*, Praha: Leges, 2011, s. 388.

⁶⁴ DAVID, Vladislav, a kol. *Mezinárodní právo veřejné s kazuistikou*, Praha: Leges, 2011. s. 388.

⁶⁵ Výše je zmíněno, že není třeba existence válečného stavu. Toto je myšleno doslovně, že není třeba, aby mezi stranami probíhal doslova boj, válka. Už jen sama přítomnost okupanta na území jiného smluvního státu zakládá platnost ŽÚ.

Vysokými smluvními stranami. Izrael však neuznává Palestinu jako stát a ani jako smluvní stranu ŽÚ, a tvrdí, že se tedy ŽÚ neaplikují na Palestinské území.⁶⁶

Jeden z nejpodstatnějších článků, který lze aplikovat na tento konflikt je čl. 49 Čtvrté ŽÚ, jež zní: „*Hromadné nebo jednotlivé nucené přesuny, jakož i deportace chráněných osob z obsazeného území na území okupační mocnosti nebo na území jiného státu, ať obsazeného nebo ne, jsou zakázána, ať je jejich důvod jakýkoli... Okupační mocnost může však přistoupit k úplné nebo částečné evakuaci určité obsazené oblasti, vyžadují-li toho bezpečnost obyvatelstva nebo naléhavé vojenské důvody. Evakuace může však znamenat pouze přemístění chráněných osob do vnitra okupovaného území, vyjma případy materiální nemožnosti. Obyvatelstvo takto evakuované bude navráceno do svých domovů, jakmile skončí nepřátelství v tomto úseku.*“⁶⁷ V následujících kapitolách bude podrobně rozebrán význam tohoto ustanovení a jeho dopad, stejně jako výklad ustanovení z jazykového hlediska.

Dalším předpisem upravujícím mezinárodní právo humanitární je Dodatkový protokol I. k Ženevským úmluvám. Izrael na rozdíl od Čtvrté Ženevské úmluvy není signatářským státem Dodatkového protokolu I. a namítá, že není vázán jeho změním.⁶⁸ Dodatkový protokol I. rozšiřuje pojem ozbrojeného konfliktu, kdy v článku 1 odst. 4 stanovuje, že národy mají právo uplatnit právo na sebeurčení, a to tím, že mohou bojovat proti koloniální nadvládě a cizí okupaci.⁶⁹ K argumentaci viz kapitola 3.3.

Dále je třeba zmínit Haagské úmluvy z roku 1899 a 1907, týkající se způsobu vedení válek, jež jsou nyní obecně uznávané jako obyčejové právo. Společně s Ženevskými úmluvami byly formální kodifikací válečného práva včetně kodifikací válečných zločinů. Relevantní pro případ okupace Západního břehu je čl. 42 Haagské úmluvy z roku 1907 o zákonech a obyčejích

---

⁶⁶ *The humanitarian impact of de facto settlement expansion: The case of Elon Moreh. The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA)* [online]. Ochaopt.org, 2017 [cit. 15. února 2020]. Dostupné na <<https://www.ochaopt.org/content/humanitarian-impact-de-facto-settlement-expansion-case-elon-moreh>>.

⁶⁷ „Individual or mass forcible transfers, as well as deportations of protected persons from occupied territory to the territory of the Occupying Power or to that of any other country, occupied or not, are prohibited, regardless of their motive. Nevertheless, the Occupying Power may undertake total or partial evacuation of a given area if the security of the population or imperative military reasons so demand. Such evacuations may not involve the displacement of protected persons outside the bounds of the occupied territory except when for material reasons it is impossible to avoid such displacement. Persons thus evacuated shall be transferred back to their homes as soon as hostilities in the area in question have ceased“

⁶⁸ *Convention (IV) relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War. Geneva, 12 August 1949.* [online]. Ihl-databases.icrc.org, [cit. 11. listopadu 2019]. Dostupné na <https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/States.xsp?xp_viewStates=XPages_NORMStatesParties&xp_treatySelected=380>.

⁶⁹ DAVID, Vladislav, a kol. *Mezinárodní právo veřejné s kazuistikou*, Praha: Leges, 2011, s. 388.

války pozemní s dodatky, který v originálním znění zní takto: „*Un territoire est considéré comme lorsqu'il se trouve placé de fait sous l'autorité de l'armée ennemie.*

L'occupation ne s'étend qu'aux territoires où cette autorité est établie et en mesure de s'exercer.“⁷⁰

Haagské úmluvy lze považovat za obyčejové právo mezinárodní, je tedy závazné pro všechny státy, i v případě, že nejsou signatáři.⁷¹ Na rozdíl od platnosti ŽÚ, Izrael nevylučuje aplikaci Haagských úmluv a argumentuje tím, že Haagské úmluvy jsou závazné pro všechny státy, jakožto mezinárodní právo obyčejové.

Haagské úmluvy zmiňují jediný dovolený způsob výstavby osad, a to v případě výstavby vojenských základen, za účelem zajištění bezpečnosti místního obyvatelstva, který je v jejich zájmu, a to v případě, že se jedná dočasnou existenci těchto základen pouze po dobu nutnou k dosažení bezpečnosti obyvatel třetího státu. Proč většina izraelských osad nespadá pod toto kritérium, bude rozebráno v následující kapitole.

3.1 Haagská úmluva o zákonech a obyčejích války pozemní s dodatky

Hlavním pramenem upravující vojenskou okupaci je Haagská úmluva o zákonech a obyčejích války pozemní. Obě Haagské úmluvy reflektovaly situaci v 19. století v Evropě.⁷²

Jak již bylo výše zmíněno Haagské úmluvy lze považovat za obyčejové mezinárodní právo⁷³ závazné nejen pro signatáře.⁷⁴ Jsou součástí mezinárodního práva humanitárního. Závaznost Haagských úmluv byla potvrzena odbornou veřejností, MSD, Mezinárodním vojenským tribunálem v Norimberku, Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii, či izraelským Nejvyšším soudem.⁷⁵ MSD s ohledem na pravidla Řádu války

---

⁷⁰ „Territory is considered occupied when it is actually placed under the authority of the hostile army. The occupation extends only to the territory where such authority has been established and can be exercised“
Území se pokládá za obsazené, je-li skutečně v moci nepřátelské armády. Obsazení se vztahuje pouze na území, kde je tato moc zřízena a kde může být vykonávána.

⁷¹ *Convention (IV) respecting the Laws and Customs of War on Land and its annex: Regulations concerning the Laws and Customs of War on Land. The Hague, 18 October 1907* [online]. ihl-databases.icrc.org [cit. 11. listopadu 2019]. Dostupné na <<https://ihl-databases.icrc.org/ihl/INTRO/195>>.

⁷² WOLFRUM, Rudiger. *The Max Planck encyclopedia of public international law*. 1. vydání. New York: Oxford University Press Vol. VIII, 2012. s. 922.

⁷³ WOLFRUM, Rudiger. *The Max Planck encyclopedia of public international law*. 1. vydání. New York: Oxford University Press Vol. VIII, 2012. s. 921.

⁷⁴ „The provisions of the two Conventions on land warfare, like most of the substantive provisions of the Hague Conventions of 1899 and 1907, are considered as embodying rules of customary international law. As such they are also binding on States which are not formally parties to them.“

⁷⁵ In 1946 the Nüremberg International Military Tribunal stated with regard to the Hague Convention on land warfare of 1907: "The rules of land warfare expressed in the Convention undoubtedly represented an advance over

pozemní (1907) ve svém posudku k palestinské zdi potvrdil, že se jedná i dnes o platné obyčejové mezinárodní právo.⁷⁶ Okupace je v Haagských úmluvách definována v článku 42 a následující články se vztahují na omezení a pravidla, jež je nutné dodržovat v případě existence stavu okupace.

Jestli se jedná o území obsazené nepřátelskou mocí se musí posuzovat případ od případu. Je třeba posoudit dvě podmínky, jež vyplývají z čl. 42. První podmínkou je, že v důsledku nepřátelství není původní vláda schopna vykonávat svou pravomoc na daném území. Tedy okupující území musí být pod efektivní kontrolou ze strany okupující mocnosti. A za druhé: právo okupace se uplatní pouze na území, na kterém má okupující mocnost možnost vykonat kontrolu v přiměřeném čase.

Ohledně první podmínky existují rozpory, jaká kontrola nad územím je dostačující. Zda postačí potencionální kontrola nebo se musí jednat o faktickou (efektivní) kontrolu.⁷⁷ Tato skutečnost nebyla při vydání úmluvy diskutována, existují však soudní rozhodnutí Mezinárodního soudního dvora, která se tímto zabývají. Většinový názor nejen MSD je takový, že je dostačující pouze potencionální kontrola. Tento názor byl vysloven v rozhodnutích ICTY v případě Naletilic a Martinovic.⁷⁸

- *the occupying power must be in a position to substitute its own authority for that of the occupied authorities, which must have been rendered incapable of functioning publicly*
- *the enemy's forces have surrendered, been defeated or withdrawn. In this respect, battle areas may not be considered as occupied territory. However, sporadic local resistance, even successful, does not affect the reality of occupation;*
- *the occupying power has a sufficient force present, or the capacity to send troops within a reasonable time to make the authority of the occupying power felt;*
- *a temporary administration has been established over the territory;*

---

existing International Law at the time of their adoption ... but by 1939 these rules ... were recognized by all civilized nations and were regarded as being declaratory of the laws and customs of war" (reprinted in AJIL, Vol. 41, 1947, s. 248-249).

⁷⁶ DAVID, Vladislav, a kol. *Mezinárodní právo veřejné s kazuistikou*. Praha: Leges, 2011, s. 387.

⁷⁷ WOLFRUM, Rudiger. *The Max Planck encyclopedia of public international law*. 1. vydání. New York: Oxford University Press Vol. VIII, 2012. s. 921.

⁷⁸ *Naletilic and Martinovic judgement*. [online]. ICTY.org, 31. března 2003 [cit. 15. února 2020]. Dostupné na <https://www.icty.org/x/cases/naletilic_martinovic/tjug/en/nal-tj030331-e.pdf>. s. 73 bod 217

- *the occupying power has issued and enforced directions to the civilian population*

Naproti tomu v rozhodnutí MSD Congo v Uganda⁷⁹, kde byla vyslovena vůbec první interpretace způsobu kontroly, MSD konstatoval, že nestačí pouhá přítomnost zahraničních sil, ale je třeba i nahrazení autority za tuto svrženou vládu. Soudce Kooijmans v tomto rozhodnutí zaujal opačné stanovisko, že je dostačující potencionální kontrola.

MSD v rozhodnutí Congo v Uganda své stanovisko řádně nezdůvodnil. Tento rozsudek je důležitý, jelikož do té doby odborníci zastávali názor, že postačuje potencionální kontrola, jak je stanoveno v Oxford Manuálu (Manuel des lois de la guerre sur terre).⁸⁰ Avšak proto, že na základě tohoto rozsudku je civilistům poskytováno méně ochrany, není tento názor tolik podporovaný.

Dle MSD Uganda porušovala mezinárodní právo, které se uplatní na okupaci a pravidla, která respektují suverenitu na přírodní zdroje, právo na sebeurčení národů a pravidla nezasahování do vnitrostátních záležitostí států. MSD konstatoval, že absence strukturované vojenské síly je irelevantní, a že Uganda porušila mezinárodní humanitární právo, i přesto, že argumentovala, že Demokratická republika Kongo nezajistila správu svých vojenských sil a vojáci byli okolo hranice s Ugandou.

Izraelský Nejvyšší soud v řízeních *Tzemel Adu v Minister of Defence and Commander of the Armed Camp* v roce 1983 a v řízení *A and B v State of Israel* v roce 2008, zastával názor nutnosti potencionální kontroly.⁸¹

Dalo by se uzavřít, že se většinový názor přiklání pouze pro potencionální kontrolu. Otázka způsobu kontroly se vztahuje pouze na aplikaci čl. 42 Haagské úmluvy. I kdyby nebyly naplněny podmínky čl. 42 Haagské úmluvy na vliv platnosti Ženevských úmluv tato skutečnost dopad nemá. Ženevské úmluvy se použijí za každé situace při okupaci.

3.2 Čtvrtá Ženevská úmluva

Základním pramenem mezinárodního práva humanitárního jsou takzvané Ženevské úmluvy o ochraně obětí ozbrojených konfliktů a dodatkové protokoly k těmto úmluvám.

---

⁷⁹ *Armed Activities on the Territory of the Congo* (Democratic Republic of the Congo v. Uganda)

⁸⁰ WOLFRUM, Rudiger. *The Max Planck encyclopedia of public international law*. 1. vydání. New York: Oxford University Press Vol. VIII, 2012. 921 s.

⁸¹ Tamtéž

Upravují mezinárodní právo humanitární a vztahují se jednak na mezinárodní tak vnitrostátní ozbrojené konflikty s mezinárodním dopadem, regulují též pravidla vedení války.⁸² Jejich hlavními zásadami jsou vojenská účelnost, přiměřenost, zákaz diskriminace a respektování důstojnosti lidské bytosti. Soustřeďují se na ochranu civilistů, kteří se přímo neúčastní války (konfliktu), konkrétně k zajištění jejich bezpečnosti.⁸³ Při konfliktu musí být učiněno vše pro zmírnění utrpení těch, kteří nejsou na konfliktu přímo účastni, i těch, kteří byli z konfliktu vyřazeni v důsledku zranění, zajetí či nemoci.

Od Ženevských úmluv se nelze odchýlit za žádných okolností, jí chráněné zájmy nesmí být předmětem represálií, rovněž Ženevské úmluvy zakládají osobní odpovědnost každého příslušníka smluvní strany a jsou závazné jak pro civilní, tak pro vojenské osoby. Stát nese objektivní odpovědnost za porušení ŽÚ.⁸⁴

Jak již bylo výše naznačeno, Izrael neuznává Palestinu jako Vysoce postavenou smluvní stranu a tvrdí, že se ŽÚ neuplatní na okupovaném území. I když ŽÚ nelze považovat za obyčejové právo, které je univerzálně závazné, má jeho částečné znaky. ŽÚ se aplikují při každém ozbrojeném konfliktu a při okupaci (byť se nesetkala s odporem) – nezávisle na tom, zda je válka legální, zda byla vyhlášena nebo zda se smluvní strany navzájem za smluvní uznávají.⁸⁵ ŽÚ byly ratifikované 196 státy, a je na ně nahlíženo jako na smlouvy univerzálně závazné pro státy.⁸⁶ Jelikož se jedná o mezinárodní právo humanitární, jehož hlavním účelem je ochrana civilistů, je použitelnost ŽÚ nezávislá na statusu státu či jeho území, a použije se tedy na každý případ okupace. Působnost ŽÚ nesmí být zúžená v neprospěch civilního obyvatelstva.⁸⁷ Dinstein, tvrdí, že článek 49 přesahuje obecnou platnost mezinárodního práva a lze ho považovat za obyčejové právo mezinárodní s univerzální platností.⁸⁸

---

⁸² *The Geneva Conventions of 1949 and their Additional Protocols*. [online]. ICRC.org 2014 [cit. 16. února 2020]. Dostupné na <<https://www.icrc.org/en/document/geneva-conventions-1949-additional-protocols>>.

⁸³ WOLFRUM, Rudiger. *The Max Planck encyclopedia of public international law*. 1. vydání. New York: Oxford University Press Vol. VIII, 2012. s. 921.

⁸⁴ ONDŘEJ, Jan, MRÁZEK, Josef a KUNZ, Oto. *Základy mezinárodního práva veřejného*. Praha: C.H. Beck, 2018. 271 s.

⁸⁵ JUKL, Marek. *Ženevské úmluvy, obyčeje a zásady humanitárního práva* [online]. Praha: Vydavatelství Univerzita Palackého v Olomouci, 2020 [cit. 26. února 2020]. Dostupné na <<https://www.cervenkyriz.eu/cz/edicehnuti/Konvence20.pdf>>.

⁸⁶ MSD Nicaragua v. United States

⁸⁷ *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian*. [online]. Icj-icr.org, 2004 [cit. 15. února 2020]. Dostupné na <<https://www.icj-cij.org/files/case-related/131/131-20040709-ADV-01-00-EN.pdf>>.

⁸⁸ CLAPHAM, Andrew, GAETA, Paola a SASSÒLI, Marco. *The 1949 Geneva Conventions: a commentary*. Oxford: Oxford University Press, 2015, xcix, Oxford commentaries on international law. s. 1195.

Izraelský Nejvyšší soud namítá, že osady v Západním břehu nejsou porušením Ženevských úmluv, argumentuje tím, že se Izraelci vracejí zpět na území svých předků a, že stěhování jednotlivců je zcela dobrovolné s tím, že osady nejenže nejsou zamýšleny k vystěhování arabských obyvatel, ale ani se tak neděje ve skutečnosti.⁸⁹ Dnes není relevantní subjektivní postoj válčících stran, ale objektivní existence konfliktu.⁹⁰ Jiní na článek 49 nahlíží jako na již existující zvyk (obyčej), který je pouze kodifikován v ŽÚ, je tedy obecně použitelný.

Dobrovolný přesun obyvatel Izraele do Západního břehu by porušením těchto úmluv nebyl. Pro takovýto typ přesunu je nutno naplnit určité předpoklady a přesun obyvatel nesmí narušovat soužití místních obyvatel a přistěhovalci musí ctít zákony platné na okupovaném území. Stanoveno tak je v čl. 49 Čtvrté ŽÚ, její bližší význam bude rozebrán v dalších podkapitolách.

Tvrzení izraelského Nejvyššího soudu není zcela v souladu s obecným názorem na platnost ŽÚ. Jednak absence násilí v přesunu obyvatel nevylučuje platnost Ženevských úmluv a za druhé fakt, že tak činí dobrovolně a nemají v úmyslu vystěhovávat arabské obyvatele také nevylučuje platnost ŽÚ.⁹¹ Tento argument je těžké přijmout, jelikož izraelská osadnická politika veřejně podporuje své obyvatele, aby se na území Západního břehu stěhovali, a také sám Izrael staví osady, které jsou pod dohledem izraelských ozbrojených sil. Kromě toho také v rozporu s jakýmkoliv právem vyvlastňuje soukromé pozemky Palestinců.

3.3 Dodatkový protokol I. k Ženevským úmluvám a Římský statut

Pro bližší pochopení čl. 49 Čtvrté ŽÚ je potřeba zmínit Dodatkový protokol I. k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů a Statut Mezinárodního trestního soudu (Římský statut). Izrael není smluvní stranou Dodatkového protokolu I. k ŽÚ, ten však i přesto lze použít k interpretaci čl. 49 Čtvrté ŽÚ, jež je pro Izrael závazný a který se dle výše zmíněného použije na okupování a výstavbu osad na Západním břehu. Čl. 85 bod 4. písm. a) Dodatkového protokolu rozšiřuje působnost čl. 49

---

⁸⁹ LEIN, Y., WEIZMAN, *Land Grab: Israel's Settlement Policy in the West Bank* [online]. B'Tselem.org, 2002 [cit. 8. února 2020]. ISSN 0793-520X. s. 38 Dostupné na <https://www.btselem.org/sites/default/files/sites/default/files2/publication/200205_land_grab_eng.pdf>.

⁹⁰ DAVID, Vladislav, a kol. *Mezinárodní právo veřejné s kazuistikou*, Praha: Leges, 2011, s. 388.

⁹¹ LEIN, Y., WEIZMAN, *Land Grab: Israel's Settlement Policy in the West Bank* [online]. B'Tselem.org, 2002 [cit. 8. února 2020]. ISSN 0793-520X. s. 39 Dostupné na <https://www.btselem.org/sites/default/files/sites/default/files2/publication/200205_land_grab_eng.pdf>.

Čtvrté ŽÚ.⁹² Ve věci palestinské otázky pod zkratkou UNGA Res ES-10/14 z 8. prosince 2003 bylo Valným shromážděním vysloveno toto: „...*Reaffirming the applicability of the Fourth Geneva Convention as well as Additional Protocol I to the Geneva Conventions to the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem...*“.⁹³ Přestože Izrael není smluvní stranou, je obecný názor takový, že DP I. není použitelný na území Západního břehu, je třeba brát rezoluci OSN v potaz.⁹⁴

Římský statut v článku 8⁹⁵ opět zakazuje nezákonný přesun či deportaci, jakož válečný zločin porušující ŽÚ. I v tomto případě Izrael není smluvní stranou. Izrael tedy není těmito smlouvami vázaný. Ovšem význam DP a Římského statutu a jeho použití je nutno posuzovat v kontextu celého právního řádu mezinárodního práva. Širší vnímání čl. 49, potvrdil MSD ve věci Wall Advisory Opinion, ten však není závazný a nelze ho tedy přímo použít na případ Izraele a Palestiny.

---

⁹² „The transfer by the Occupying Power of parts of its own civilian population into the territory it occupies, or the deportation or transfer of all or parts of the population of the occupied territory within or outside this territory, in violation of Article 49 of the Fourth Convention“

⁹³ *Illegal Israeli actions in Occupied East Jerusalem and the rest of the Occupied Palestinian Territory*. [online]. UN.org 2003 [cit. 17. února 2020]. Dostupné na <<https://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/F953B744269B9B7485256E1500776DCA>>.

⁹⁴ MAČÁK, Kubo. *Internationalized armed conflicts in international law*. Oxford: Oxford University Press, 2018. xxi, Oxford monographs in international humanitarian and criminal law. s. 67.

⁹⁵ Bod 2. písm. a) (vii) a bod 2 písm. b) (viii),

4 Pohled mezinárodního společenství na izraelskou okupaci

K tomu, aby mohlo být právo správně aplikovatelné je třeba posouzení konkrétních článků soudy nebo organizacemi. V případě izraelské okupace se jedná o velmi spornou otázku a je tedy důležité, jak budou soudy rozhodovat a jaký bude názor mezinárodních subjektů. Postoj Izraele je několik desítek let stejný a nedá se očekávat, že uzná nelegálnost osad, a to z důvodu, že by tím ohrozil své obyvatele žijící na Západním břehu. Na druhou stranu, svým přístupem k Palestincům a k nedodržování ustanovení týkajících se okupace, Izrael porušuje mezinárodní právo. Velmi důležitý rozsudek k této otázce je z roku 2004, kdy MSD ve věci *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory* posoudil nejen samu výstavbu zdi, ale i okupaci a vyjádřil se i k budování osad na Západním břehu.

4.1 Israeli Wall Advisory Opinion

Vyjádření MSD přišlo na popud Valného shromáždění, potom, co Izrael postavil zeď na hranicích se Západním břehem Jordánu.⁹⁶ Zeď byla vystavěna v období druhé intifády v roce 2000. Barikáda částečně vede přes zelenou linii, hranicí mezi Západním břehem a Izraelem a částečně zasahuje do okupovaného Západního břehu.⁹⁷ MSD se k této skutečnosti vyjádřil 9. července 2004 ve věci *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory*.⁹⁸ MSD byla položena otázka Valným shromážděním, jaký je právní dopad výstavby bariéry v okupovaném palestinském území, vezmeme-li v úvahu mezinárodní právo, konkrétně Čtvrtou ŽÚ a relevantní rezoluce OSN.⁹⁹

MSD poznamenal, že i přes rezoluce vydané OSN stále dochází k narušování mezinárodního míru a bezpečnosti, jenž jsou primární cíle OSN. Upozornil na to, že Rada bezpečnosti není schopna vydat rezoluci, která se přímo dotýká výstavby zdi z důvodu negativního hlasu permanentního člena RB. V nezávazném stanovisku se soud vyjádřil

---

⁹⁶ WELLER, Marc, SOLOMOU, Alexia a RYLATT, Jake William. *The Oxford handbook of the use of force in international law*. Oxford: Oxford University Press, 2015. s. 339–340.

⁹⁷ WOLFRUM, Rudiger. *The Max Planck encyclopedia of public international law*. 1. vydání. New York: Oxford University Press Vol. VIII, 2012. s. 423.

⁹⁸ *Separation wall/ICJ Advisory Opinion*. [online]. Un.org 2004 [cit. 17. února 2020]. Dostupné na <<https://www.un.org/unispal/document/auto-insert-180798/>> .

⁹⁹ *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory*. [online]. Icj-cij.org, [cit. 17. února 2020]. Dostupné na <<https://www.icj-cij.org/en/case/131>>.

k legalitě konstrukce zdi z pohledu mezinárodního práva.¹⁰⁰ První upozornil na čl. 2 odst. 4 Charty OSN, kde je uveden zákaz použití síly s tím, že se jedná o obyčejový princip a na rezoluci Valného shromáždění 2625 (XXV). Článek Charty spolu s danou rezolucí zakazují získávání jakéhokoli území, které nepatří Izraeli. MSD argumentoval také tím, že Palestinci mají nárok na sebeurčení a tím, že Izrael postavil tuto zeď právo na sebeurčení Palestinců bylo narušeno.

MSD se vyslovil s ohledem na mezinárodní humanitární právo, že čl. 49 Čtvrté ŽÚ a také Haagské úmluvy z roku 1907 se aplikují na okupované území. Tento výrok můžeme jednak použít na výstavbu zdi, ale také na výstavbu osad a okupování na Západním břehu Jordánu. Izrael totiž dlouhodobě odmítá platnost Čtvrté ŽÚ s tím, že Palestina není stát, nemůže být tedy smluvní stranou ŽÚ, a neuplatní se tedy její platnost na daném území.

Výstavba zdi je navíc v rozporu s mezinárodními lidskými právy, a to konkrétně s právem na svobodným pohyb stanovený v čl. 12 ICCPR¹⁰¹, a také v rozporu s právem na práci, zdraví a vzdělání dle ICESCR. MSD uvedl, že zeď vede okolo osad nacházejících se v okupovaném území¹⁰² a nedodržuje hranici stanovenou zelenou linií, ani hranici stanovenou plánem rozdělení. Z výstavby této zdi došlo k přisvojení části palestinského území Izraelem, což by se mohlo považovat za anexi, která je dle mezinárodního práva zakázána.

Na to soud navázal, že ve vztahu ke Čtvrté ŽÚ jsou osady porušením mezinárodního práva. Nakonec MSD uvedl, že by zeď mohla předurčit budoucí hranici mezi Izraelem a Palestinou a poznamenal, že by se tento stav mohl stát stavem trvalým, a proto se de facto rovná anexi.¹⁰³ MSD dále doplnil, že je Izrael mezinárodněprávně zavázán ukončit toto porušení a že by Izrael měl učinit potřebné reparace (náhradu škody),¹⁰⁴ způsobené všem fyzickým a právnickým osobám dotčeným výstavbou zdi. A také, že by měl Izrael respektovat právo na sebeurčení Palestinců.¹⁰⁵

---

¹⁰⁰ *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory*. [online]. Icj-cij.org, [cit. 17. února 2020]. Dostupné na <<https://www.icj-cij.org/en/case/131>>.

¹⁰¹ „Právo svobody pohybu a svobody zvolit si místo pobytu. Právo vstoupit do své vlastní země.“

¹⁰² „The Court notes that the route of the wall as fixed by the Israeli Government includes within the ‘Closed Area’ ... some 80 per cent of the settlers living in the Occupied Palestinian Territory. Moreover, it is apparent ... that the wall’s sinuous route has been traced in such a way as to include within that area the great majority of the Israeli settlements in the occupied Palestinian Territory (including East Jerusalem)“

¹⁰³ *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory*. [online]. Icj-cij.org, [cit. 17. února 2020]. Dostupné na <<https://www.icj-cij.org/en/case/131>>.

¹⁰⁴ CLAPHAM, Andrew, GAETA, Paola a SASSÒLI Marco. *The 1949 Geneva Conventions: a commentary*. Oxford: Oxford University Press, 2015, xcix, Oxford commentaries on international law. s. 1210.

¹⁰⁵ *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory*. [online]. Icj-cij.org, [cit. 18. února 2020]. Dostupné na <<https://www.icj-cij.org/en/case/131>>.

MSD také prohlásil, že z důvodu nezákonnosti této výstavby, nemají státy podporovat tuto stavbu, poskytovat pomoc či přispívat k udržení této protiprávní situace.¹⁰⁶

Nedlouho poté se ke stejnému tématu vyjádřil Nejvyšší soud Izraele ve svém rozsudku *Mara'abe v The Prime Minister of Israel*. Izraelský Nejvyšší soud, jakož nejvyšší soudní instance prohlásil, že Izrael udržuje oblasti Judea a Samaria pod svou okupací od roku 1967. Soud rovněž konstatoval, že se na vojenskou okupaci uplatní normativní ustanovení mezinárodního práva, které se na vojenskou okupaci vztahují. Dle Izraele se tedy jedná o Haagské úmluvy o zákonech a obyčejích války pozemní s dodatky a Ženevskou úmluvu o ochraně civilních osob za války ze dne 12. srpna 1949, ale jen její humanitární provize.¹⁰⁷

Nicméně izraelská vláda odvozuje své odůvodnění pro stavbu barikády slovy premiéra Ehuda Baraka, který říká, že: „*je barikáda nezbytná pro palestinský národ, aby došlo k podpoře národní identity a nezávislosti Palestiny bez toho, aniž by byla závislá na státu Izrael.*“ Izrael tedy nectil stanovisko MSD a odmítl nezákonnost barikády.

K porovnání rozdílných postojů obou soudů je třeba konfrontovat obě rozhodnutí společně. Zatímco MSD vyslovil názor nezákonnosti zdi, izraelský Nejvyšší soud se na rozdíl od MSD vyjádřil tak, že by se každá část barikády měla posuzovat samostatně, a že ne všechny části barikády jsou nelegální. Na rozdíl od izraelského Nejvyššího soudu MSD zvážil argument Izraele o důležitosti zdi pro zajištění bezpečnosti. Jednak se vyslovil, že zeď nepříznivě ovlivňuje každodenní život místních obyvatel a je tedy porušením Čtvrté ŽÚ a Haagských úmluv a dále, že její účel, tedy zajištění bezpečnosti, byl částečně snížen, jelikož výstavba zdi způsobila větší újmu, než které zeď měla předcházet.¹⁰⁸ K tomu také dodal, že kroky, které učinil Izrael nebyly nezbytné, a že Izrael nemůže argumentovat právem na zajištění bezpečnosti jako odůvodnění nezákonnosti výstavby bariéry či jiných činů. Na základě tohoto vyjádření Izrael na několika místech barikádu posunul nebo odstranil v souladu s názorem MSD.¹⁰⁹ Ve velké části však zeď stále zůstává a omezuje právo Palestinců.

Soud také vyzval Radu bezpečnosti k tomu, aby vyjednala řešení tohoto trvajících konfliktu na základě mezinárodního práva a aby se založila o vytvoření Palestinského státu.¹¹⁰

---

¹⁰⁶ CLAPHAM, Andrew, GAETA, Paola a SASSÒLI Marco. *The 1949 Geneva Conventions: a commentary*. Oxford: Oxford University Press, 2015, xcix, Oxford commentaries on international law. s. 1210.

¹⁰⁷ WOLFRUM, Rudiger. *The Max Planck encyclopedia of public international law*. 1. vydání. New York: Oxford University Press Vol. VIII, 2012. s. 424.

¹⁰⁸ Druhá intifáda, úmrtí na 1000 lidí

¹⁰⁹ WOLFRUM, Rudiger. *The Max Planck encyclopedia of public international law*. 1. vydání. New York: Oxford University Press Vol. VIII, 2012. s. 424.

¹¹⁰ *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory*. [online]. Icj-cij.org, [cit. 18. února 2020]. Dostupné na <<https://www.icj-cij.org/en/case/131>>.

4.2 Vyjádření Mezinárodního výboru Červeného kříže

ICRC uznává, že Izrael okupuje Západní břeh a že se jedná o vojenskou okupaci. Ochrana MHP je třeba poskytnout všem a to proti „vyšší moci“ okupanta. Dle MHP – okupace neslouží k dlouhodobé změně stavu na okupovaném území, ani k tomu, aby byli lidé nuceni opouštět své domovy a ani k nelegální konfiskaci soukromého majetku. ICRC nesouhlasí s tím názorem, že ŽÚ není závazná pro okupované území Západního břehu a argumentuje tím, že pravidla stanovená ŽÚ jsou obecně uznávaná a reprezentují mezinárodní právní standardy. Dle ICRC se na okupovaném území aplikuje právo vojenské okupace, které se skládá z Haagských úmluv, Čtvrté ŽÚ a obyčejové MHP. Zatímco Izrael konsistentně tvrdí, že Čtvrtá ŽÚ je *sic de iure* aplikovatelná, *de facto* se na tento problém, tedy na okupované území nepoužije. Izrael souhlasí pouze s použitím jejích humanitárních norem.¹¹¹

Dlouhodobý úmysl ICRC je nastolit mír na daném území, a ICRC vyzývá k tomu, aby státy respektovaly MHP, jelikož dodržování MHP slouží k omezení lidského utrpení na obou stranách konfliktu.

Mezinárodní výbor Červeného kříže též zastává názor, že zakládání izraelských osad porušuje Čtvrtou ŽÚ. Mezinárodní výbor Červeného kříže dále projevil názor, že přesun Palestinců, který se může objevit při zakládání osad, porušuje čl. 49 ŽÚ, zmíněno tak bylo v *Challenges to International Humanitarian Law: Israel's Occupation Policy*.¹¹²

Komentuje to tím, že obyčejová pravidla vznikla dávno před tím než tento spor, a i přesto, že je spor svým způsobem jedinečný, nelze ho zlegalizovat ani zlegitimizovat důvody, které projevuje Izrael. ICRC apeluje na oba státy, aby dodržovaly závazky stanovené MHP.

ICRC neuznává politiku osidlování Izraelem z důvodu, že v Čtvrté ŽÚ je zakázán přesun populace na okupované území. Ve skutečnosti Izrael systematicky podporuje zakládání

---

¹¹¹ MAURE, Peter. *Challenges to international humanitarian law: Israel's occupation policy* [online]. International-review.icrc.org, [cit. 19. února 2020]. Dostupné na <<https://international-review.icrc.org/sites/default/files/irc-888-maurer.pdf>>.

¹¹² MAURE, Peter. *Challenges to international humanitarian law: Israel's occupation policy* [online]. International-review.icrc.org, [cit. 19. února 2020]. Dostupné na <<https://international-review.icrc.org/sites/default/files/irc-888-maurer.pdf>>.

osad včetně konfiskace soukromého majetku. Těmito činy podkopává budoucí prosperitu obou regionů a jejich možné přátelské vztahy.¹¹³

---

¹¹³ MAURE, Peter. *Challenges to international humanitarian law: Israel's occupation policy* [online]. International-review.icrc.org, [cit. 19. února 2020]. Dostupné na <<https://international-review.icrc.org/sites/default/files/irc-888-maurer.pdf>>.

5 Izraelské osady jako jeden z projevů okupace

Tato kapitola se zaměří na posouzení legality výstavby izraelských osad z pohledu mezinárodního práva, konkrétně se zaměří na jednotlivé články vztahující se na budování osad.

První osady vznikly v 60. a 70. letech 20. století po skončení Šestidenní války v roce 1967.¹¹⁴ Zjednodušeně by se dalo říct, že by výstavba izraelských vojenských základen na okupovaném území v souladu s mezinárodním právem byla, jelikož okupující mocnost může k zachování bezpečnosti a pořádku dočasně vystavět vojenské základny.

Izrael převážně buduje osady určené k žití vlastních obyvatel, k využívání půdy k zemědělské produkci a celkovému využití přírodních zdrojů nacházejících se v Západním břehu Jordánu, a to ve svůj prospěch. Osady buduje Izrael na území Západního břehu již od samého začátku okupace.

V první dekádě izraelská osadnická politika odůvodňovala stavbu osad jako ochranu zajišťující izraelskými ozbrojenými silami, a na základě tohoto důvodu byly osady stavěny pro vojenské účely, založené na titulu z Haagských úmluv.¹¹⁵ Dalším nástrojem bylo prohlášení určitých nemovitých pozemků za státní pozemky, které dle čl. 55 Haagských úmluv mohou být zabaveny k zajištění bezpečnosti.

Dále dle izraelského práva mohli lidé, kteří neměli jordánskou národnost nebo se nejednalo o Araby, nakupovat pozemky na Západním břehu od lidí, kteří nebyli jejich majiteli. V neposlední řadě docházelo k zabavování palestinských pozemků na základě tzv. Abandoned property a Abstenee Property, jež budou vysvětleny níže.

Na základě těchto instrumentů přibývalo v Západním břehu Izraelců a proto izraelská vláda a Kneset rozšířila platnost izraelského práva i na osady, a to na základě „Israeli Emergency Regulation“, která zní: „the term „Israeli“ shall also include person whose place of residence is the area (West Bank and Gaza) and who is Israeli citizen, or who is entitled to immigrate to Israel under Law of Return...“¹¹⁶

Proč tyto osady nenaplnují předpoklady stanovené úmluvami, a proč Izrael jedná v rozporu s mezinárodním právem, bude diskutováno dále.

---

¹¹⁴ ČEJKA Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005, s. 122.

¹¹⁵ BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. s. 233.

¹¹⁶ BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. s. 234.

5.1 Čl. 49 Čtvrté ženevské úmluvy

Čl. 49 Čtvrté ŽÚ v paragrafu 1 zakazuje „forcible transfer“ a „deportation“ na okupovaném území. Tento článek ale nespécifikuje, jestli se „forcible transfer“ nebo deportace musí uskutečnit na jednom území či přes hranici dvou území.¹¹⁷ Je tedy otázkou, jak bylo znění článku myšleno. Jako pomocný dokument pro výklad, zda zde musí být přeshraniční přesun lze použít Dodatkový Protokol I. Ten stanovuje, že deportace a „forcible transfer“ vně i v okupované území je porušením čl. 49 čtvrté Ženevské Úmluvy. Oproti tomu Izraelský Nejvyšší soud, v případě Sheikh Suleiman Abu Hilu et al v State of Israel, konstatuje opak. Nejvyšší soud odporuje tím, že není smluvní stranou Dodatkového protokolu, a proto se na něj jeho ustanovení nevztahují. I přes rozpor těchto dvou tvrzení lze uzavřít, že se čl. 49 vztahuje i na přesun v okupovaném teritoriu, stanoveno tak bylo ICRC Commentary APs, at 1000, fn. 28.¹¹⁸ Není tedy důležité, že Izrael není signatářem Dodatkového protokolu I.

Izrael namítá, že se Izraelci dobrovolně vrací na území, které patřilo jejich předkům, což jednak není úplně pravdivé tvrzení, jelikož většina Izraelců na území Palestiny nikdy nežila. Navíc izraelská vláda finančně podporuje osadníky, kteří se rozhodnou do Západního břehu přistěhovat a osady na Západním břehu Jordánu jsou pod vojenským dohledem a byty a veškerá infrastruktura v Západním břehu jsou financovány izraelskou vládou. Nelze tedy toto přistěhovalectví považovat za dobrovolný návrat na území jejich předků. Navíc porušení zmíněného článku nelze vyvrátit tvrzením, že se osadníci vrací na území jim kdysi patřící, jakýkoliv historický nárok nemůže být právně legitimní.

Ani dobrovolnost a nenásilnost přesunu obyvatel na území Západního břehu nevylučuje protiprávnost tohoto přesunu, jelikož čl. 49 kromě zákazu „forcible transport“ zakazuje také okupujícímu státu „not to deport or transfer parts of its own civilian population into the territory it occupies“, v čl. 49 paragraf 6.

Izrael má jednak vládní program, který finančně podporuje přistěhovalce a navíc byty v Západním břehu nabízí Izraelcům za velmi výhodné ceny.¹¹⁹ Dle znění ŽÚ jsou tedy osady nelegální.

---

¹¹⁷ CLAPHAM, Andrew, GAETA, Paola a SASSÒLI, Marco. *The 1949 Geneva Conventions: a commentary*. Oxford: Oxford University Press, 2015, xcix, Oxford commentaries on international law. s. 1187.

¹¹⁸ Tamtéž

¹¹⁹ *Israel Approves Additional Funding for Settlements in West Bank* [online]. Nytimes.com, 2016 [cit 1. února 2020]. Dostupné na <<https://www.nytimes.com/2016/06/20/world/middleeast/israel-west-bank-settlements-palestinians.html>>.

5.1.1 Omezování vlastnického práva Palestinců

Začátkem okupace kromě jiného také začalo docházet k omezování vlastnického práva ve prospěch Izraelců. Izraelci začali konfiskovat majetek pro své účely, a to konkrétně pro zemědělské účely a pro využívání přírodních zdrojů, stejně jako k výstavbě infrastruktury a osad pro izraelské občany. Článek 53 Čtvrté ŽÚ zakazuje ničení movitého či nemovitého majetku, patřící jednotlivě nebo společně soukromým osobám, státu nebo veřejným úřadům, s výjimkou případů, kdy by vojenské operace činily takové ničení naprosto nezbytným.¹²⁰

Konfiskace majetku je také v rozporu s Haagskými úmluvami z roku 1907, konkrétně s článkem 46, který říká, že soukromý majetek musí být respektován a nesmí být zabaven. A stejně jako ŽÚ v článku 53, Haagské úmluvy v čl. 52 umožňují jeden způsob, kdy lze majetek konfiskovat, a to pouze pro vojenské účely k zajištění bezpečnosti.

K omezování vlastnického práva dochází již od roku 1967, pro příklad lze uvést existenci 250 osad, jejichž rozsah je přes 53.000 hektarů a také izraelskou bariéru, která prochází přímo Západním břehem Jordánu a která omezuje jak vlastnické právo Palestinců, tak právo na svobodu pohybu. Touto zdí Izrael omezuje přístup na jejich pozemky. Na území izraelských osad je přímý zákaz vstupu Palestincům, stejně tak infrastruktura nesmí být Palestinci využívána.

5.2 Vojenské základny jakožto způsob legálního osídlování

Haagské úmluvy ukládají okupující mocnosti určité povinnosti, které musí okupant dodržovat po dobu trvání okupace. Jednou z nich je povinnost poskytnout veškeré prostředky k znovuzavedení veřejného pořádku a bezpečnosti místního obyvatelstva. Při okupaci je nutno také ctít zákony třetího státu.

Haagské úmluvy poskytují dva právní režimy využívání zdrojů na okupovaném území na základě rozlišných právních důvodů. Úmluva rozlišuje mezi využíváním soukromého a veřejného majetku. Veřejný majetek může být s určitou limitací využíván v případech stanovených v čl. 55, zatímco Haagská úmluva v čl. 46 zakazuje konfiskaci soukromého

---

¹²⁰ „Any destruction by the Occupying Power of real or personal property belonging individually or collectively to private persons, or to the State, or to other public authorities, or to social or cooperative organizations, is prohibited, except where such destruction is rendered absolutely necessary by military operations.”

majetku, kromě využití pozemků k vojenským účelům, stanoveno je tak v článku 5.¹²¹ Tyto pozemky musí být navraceny po skočení okupace a původním majitelům musí být navíc přiznána kompenzace (náhrada škody) po nastolení míru.¹²²

Spolu s čl. 49 paragraf 2 Čtvrté ŽÚ umožňuje částečnou nebo úplnou evakuaci určitého území, vyžaduje-li to to bezpečnost obyvatelstva nebo naléhavé vojenské důvody.

V případě přesunu civilistů za účelem trvalého pobytu se zcela jistě jedná o porušení mezinárodních úmluv, jelikož se nejedná o naléhavou situaci sloužící k zajištění bezpečnosti. Umístit vojenskou základnu lze jen za splnění podmínek zmíněných níže, a to kumulativně, s tím, že se jedná o prostředek ultima ratio. Nelze tedy splnit obě podmínky pouze minimálně. Je nutné splnit podmínky maximálně a musí jít o poslední možné řešení.

Jedním z ukazatelů pro rozlišení vojenské základny a osady jiné, jsou dva předpoklady, které v případě splnění naplňují znaky vojenské základny, jež je přípustná dle Haagské úmluvy. Těmito předpoklady jsou:

1. zabezpečení bezpečnosti místního obyvatelstva a
2. zájem či prospěch pro místní obyvatelstvo.

Oba předpoklady je nutno naplnit kumulativně.

Vojenskou základnu lze podle práva umístit na okupovaném území tehdy, pomůže-li to k bezpečnosti okupovaného státu. Izrael v průběhu okupace Západního břehu interpretuje čl. 53 velmi široce. Tím pádem většina osad je dle izraelského práva legální, jelikož dle názoru izraelských soudů osady slouží k zabezpečení bezpečnosti a stability na území.

Další podmínkou je element dočasnosti a fakt, že vlastnické právo nepřechází na okupanta a pozemek zůstává stále ve vlastnictví původního vlastníka. Okupující mocnost je pouze opatrovníkem veřejného majetku na území dočasné vojenské základny.¹²³

To znamená, že výstavba vojenské základny musí být pouze ve prospěch místního obyvatelstva a opatrovník vojenskou základnou zajišťuje bezpečnost místních obyvatel. Navíc vlastníkově pozemku, na kterém je dočasně umístěna vojenská základna musí být poskytnuta náhrada, a to náhrada dostačující, popřípadě i nemajetková (HCJ 290/89).¹²⁴

---

¹²¹ WOLFRUM, Rudiger. *The Max Planck encyclopedia of public international law*. 1. vydání. New York: Oxford University Press Vol. VIII, 2012. s. 926.

¹²² Tamtéž, s 927.

¹²³ ČEJKA Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005, s. 130.

¹²⁴ DINSTEIN, Yoram. *The international law of belligerent occupation* [online]. 2. vydání. New York: Cambridge University Press, 2019, s. 245. [cit. 1. února 2020]. Dostupné na <https://books.google.cz/books?id=rW2MDwAAQBAJ&pg=PR23&lpg=PR23&dq=juha+v+military+commander+of+judea+and+samaria&source=bl&ots=bsRv4BQdzG&sig=ACfU3U3fkVwelep9ejzGKPdZAXHOneNfhA>

Izrael již od roku 1967 buduje osady na území Západního břehu, z nichž většina nenaplnuje předpoklady stanovené výjimkou, která je upravena Haagskou úmluvou z roku 1907. Z počátku Izrael s podporou vlády osídloval jen část Západního břehu hlavně pro zemědělské účely, a to na místech, které nebyly osídleny Palestinci.

Izrael vytvořil tzv. Absentee Property Law¹²⁵, jehož účelem byla konfiskace majetku osob, spolu s konfiskací pozemků osob, které se v období mezi 29. listopadem 1947 a 1948 nacházely vně izraelského území. Tyto pozemky byly převedeny pod izraelskou správu majetku bez možnosti návratu. Návrat Palestinců zpět byl Izraelem zakázán, takže dle tohoto zákona nabyl Izrael velké množství pozemků. Absentee Property Law byl po určitou dobu zrušen a znovu nabyl platnosti roku 2004.

Další nástroj, který Izrael používal ke konfiskaci půdy je takzvané prohlášení pozemků za Abandoned Property.¹²⁶ Tyto opuštěné movitosti či nemovitosti spadají pod „dočasnou“ správu Izraele. Konfiskace majetku také probíhá ve „veřejném zájmu“ a pro ochranu izraelských obyvatel.

Těmito způsoby Izrael získal přes 100 tisíc akrů půdy a tím nejenže zabavil majetek Palestinců, ale i narušil ekonomickou a politickou nezávislost Palestiny.¹²⁷

Dalším problematickým aspektem výstavby osad je judikatura Nejvyššího izraelského soudu. Izraelský Nejvyšší soud začal legální výjimku vojenských základů vykládat velmi široce, tedy způsobem upřednostňujícím izraelské občany. Často dochází k rozhodnutí, že daná osada slouží jako vojenská základna, přitom nenaplnuje předpoklady této výjimky. Ve většině případů jsou petice Palestinců zamítány, takže domoci se jakékoliv soudní ochrany není moc pravděpodobné.

Fakt, že okupace na Západním břehu trvá již od roku 1967 je sama důkazem toho, že element dočasnosti ze strany Izraelců naplňován není. Izrael navíc investuje nemalé částky jak do výstavby osad a do infrastruktury, tak i do příspěvků Izraelcům v případě přistěhování se do

---

https://www.btselem.org/sites/default/files/sites/default/files2/publication/200205_land_grab_eng.pdf.>

¹²⁵ LEIN, Y., WEIZMAN. *Land Grab: Israel's Settlement Policy in the West Bank* [online]. B'Tselem.org, 2002 [cit. 3. února 2020]. s. 58. Dostupné na <https://www.btselem.org/sites/default/files/sites/default/files2/publication/200205_land_grab_eng.pdf>.

¹²⁶ LEIN, Y., WEIZMAN. *Land Grab: Israel's Settlement Policy in the West Bank* [online]. B'Tselem.org, 2002 [cit. 3. února 2020]. s. 47. Dostupné na <https://www.btselem.org/sites/default/files/sites/default/files2/publication/200205_land_grab_eng.pdf>.

¹²⁷ Tamtéž

osad na Západním břehu.¹²⁸ Z tohoto vyplývá, že osady jsou nejenže permanentní, a ani neslouží místnímu obyvatelstvu. Osady jsou osídlovány jen Izraelci, veškeré budovy, silnice a společenská zařízení jsou vyhrazena pouze Izraelcům. Tyto prostory jsou oploceny, hlídány izraelskými vojáky a Palestinci se nesmí k těmto osadám ani přiblížit.

Dále též i mimo území osad vojáci kontrolují Palestince na check-pointech a kromě toho mohou kdykoliv vejít do jejich obydlí, vyžaduje-li to bezpečnost Izraelců. Vyjma toho Palestincům je často zabavován majetek bez právního důvodu a bez přiměřené finanční náhrady.¹²⁹ Dle výše zmíněného tedy plyne, že Izrael porušuje Haagské úmluvy při okupování Západního břehu Jordánu.

5.3 Judikatura izraelského Nejvyššího soudu týkající se osad

Izrael konsistentně tvrdí, že osady nejsou porušením Čtvrté ŽÚ, jelikož nepovažují Západní břeh Jordánu za okupované území, ale za území sporné. Navíc nyní izraelská vláda tvrdí, že osady jsou plně legální a konzistentní s mezinárodním právem.

Postoj izraelského Nejvyššího soudu je po několik let stejný. Jakékoli rozhodnutí týkající se demolice palestinských domů soud označil za zákonné a legitimní, většinou se zaměřením, zda má daný Palestinec stavební povolení či nikoliv.¹³⁰ Jak již bylo výše zmíněno, Izrael vytvořil několik předpisů týkající se možného vlastnictví Palestinců. Na základě těchto předpisů a plánovací politiky Izraele soud velkou část žalob Palestinců zamítá, aniž by se jí věnoval. Pokud se Izrael rozhodne na nějakém pozemku na Západním břehu vybudovat svou osadu, právo Palestinců na to, že získají svůj pozemek zpět či nějakou náhradu, je mizivá.

6. února 2017 izraelský parlament zavedl kontroverzní zákon,¹³¹ který měl za cíl zlegalizovat retroaktivně od 2000 do 4000 izraelských osad v zóně C.¹³²

---

¹²⁸ LEIN, Y., WEIZMAN. *Land Grab: Israel's Settlement Policy in the West Bank* [online]. B'Tselem.org, 2002 [cit. 4. února 2020]. s. 58 Dostupné na <https://www.btselem.org/sites/default/files/sites/default/files2/publication/200205_land_grab_eng.pdf>.

¹²⁹ *Israel passes controversial law on West Bank settlements.* [online] BBC.com, 2017 [cit. 16. února 2020]. Dostupné na <<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-38888649>>.

¹³⁰ *Fake Justice: The Responsibility Israel's High Court Justices Bear for the Demolition of Palestinian Homes and the Dispossession of Palestinians.* [online]. B'Tselem.org, 2002 [cit. 5. února 2020]. Dostupné na <https://www.btselem.org/publications/summaries/201902_fake_justice>.

¹³¹ The Judea and Samaria Settlement Regulation Law

¹³² FISHER, Ian. *Israel Passes Provocative Law to Retroactively Legalize Settlements.* [online]. Nytimes.com, 2. února 2017 [cit. 5. února 2020]. Dostupné na <https://www.nytimes.com/2017/02/06/world/middleeast/israel-settlement-law-palestinians-west-bank.html?_r=1>.

8. února byl tento zákon napaden u Nejvyššího soudu státu Izrael.¹³³ Odvolání u tohoto soudu ještě nebylo vydáno, je těžko odhadnout, jak izraelský Nejvyšší soud rozhodne. Mezinárodní prostředí reagovalo na tento zákon převážně negativně. Federic Mogherini, šéf zahraniční politiky Evropské unie, například prohlásil, že tento „Regulační zákon“ překračuje nový a nebezpečný práh tím, že podle izraelského práva legalizuje nelegálně zabavený palestinský majetek.

Postoj Nejvyššího soudu Izraele lze vysvětlit, ne však obhájit tím, že politika osidlování byla a je jedním z nejkontroverznějších problémů správy okupovaných území vně izraelské vlády. Soud tedy není v nezávislém postavení a je v těžké situaci, jelikož je na něj kladen politický tlak. V rozhodnutích týkajících se expropriace pozemků a výstavby silniční struktury, soud otevřeně uznal nepříznivé důsledky jeho rozhodnutí na situaci v Západním břehu a řekl, že tak činí kvůli politickému nátlaku.¹³⁴

Lze tedy uzavřít, že Izrael aplikuje vnitrostátní i mezinárodní právo dle vlastních potřeb a kromě případu níže zmíněného, kde byla osady prohlášena za nelegální, soud konsistentně upřednostňuje práva Izraelců.

5.3.1 Výjimka z běžné praxe na rozhodnutí 390/79 HJC

Rozsudek 390/79 proti petici Palestinců z roku 1979, kteří vlastnili pozemky poblíž oblasti Nablus, byl jednou z výjimek, kdy izraelský soud rozhodl ve prospěch Palestinců. Petice spočívala v tom, že Palestinci žádali izraelskou vládu, aby jim vrátila jejich pozemky, které byly vyvlastněné pro stavbu Elon Moreh osady, tedy osady pro civilní potřeby nikoli pro vojenské potřeby. Nadto se mělo se jednat o osadu nikoli dočasnou, ale permanentní. Izraelská vláda jako obvykle v těchto případech argumentovala, že osada byla plánovaná pro vojenské účely a na základě příkazů je zákonná. Na první pohled klasický případ, kdy soud jednoznačně podpořil stavbu osad. Rozdílem v tomto případě bylo to, že ti, kteří se měli usadit v Elon Moreh osadě, sami přistoupili na stranu Palestinců.¹³⁵

---

¹³³ *Israel Supreme Court petitioned to strike down settler law*. [online]. Newindianexpress.com, 8. února 2017 [cit. 5. února 2020]. Dostupné na < <https://www.newindianexpress.com/world/2017/feb/08/israel-supreme-court-petitioned-to-strike-down-settler-law-1568453.html>>.

¹³⁴ BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: University Press, 2012. s. 223.

¹³⁵ *Seizure for Military Needs and the Elon Moreh Ruling*. [online]. Btselem.org, 13. března 2013 [cit. 5. února 2020]. Dostupné na < https://www.btselem.org/settlements/seizure_of_land_for_military_purposes>.

Soud v tomto případě rozhodl tak, že vláda nemůže vytvářet vlastní důvody vojenské potřeby sloužící k povolení stavby takzvaných vojenských základen v případě, že se opravdu nejedná o vojenské základny. V tomto případě nebyla dokázána vojenská potřeba osady.

Vzhledem k dominantnímu postavení vládních rozhodnutí ke stavbě osad soud poznamenal, že parlament je to pravé místo k rozřešení tohoto veřejného problému, ne soud. Jelikož tato osada nespĺňovala důvody dovolující konfiskace, soud konstatoval, že v tomto případě osada nespĺňuje standardy stanovené dle izraelského vnitrostátního práva ani dle obyčejového práva mezinárodního.¹³⁶ Konkrétně se dle soudu jednalo o porušení čl. 52 Haagských úmluv, a protože tato situace nenaplnila podmínky pro legální výjimku výstavby osady stanovené tímto článkem, je Elon Moreh osada dle soudu nelegální a založena na neplatném právním důvodu. Soud navrhl kompenzaci soukromým vlastníkům, ta však nebyla dostačující. Po Elon Moreh rozhodnutí Soud již nikdy nekritizoval plány na osadnictví.¹³⁷ Jelikož ze strany Knesetu a vlády docházelo ke kritice soudu, soud obcházel petice a nerozhodoval o legalitě osad, jelikož politika Izraele byla pro expanzi osad.

Soud odmítá petice na základě argumentu, jenž konstatuje v rozhodnutí HJC 4481/91, ten spočívá v tom, že na základě intervence v otázce politiky osadnictví, které jsou v jurisdikci jiné moci (moci výkonné), nemůže o těchto otázkách rozhodovat.¹³⁸

---

¹³⁶ *Seizure Military Needs and the Elon Moreh Ruling*. [online]. Btselem.org, 13. března 2013 [cit. 5. února 2020]. Dostupné na < https://www.btselem.org/settlements/seizure_of_land_for_military_purposes>.

¹³⁷ Po tomto rozsudku už na pozemky nebylo nahlíženo jako na pozemky soukromé, nýbrž jako na pozemky veřejné.

BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: University Press, 2012. s. 223.

¹³⁸ Tamtéž, s. 224.

6 Nynější situace

Jak již bylo dříve zmíněno, i přes veškeré snahy o zastavení osídlování Západního břehu a o snahy vyřešit spor mezi Izraelem a Palestinou mírovou cestou, je mírové řešení v nedohlednu.

Rezoluce Rady bezpečnosti 2334 (2016) potvrdila, že izraelské osady na palestinském území okupovaném od roku 1967, i včetně východního Jeruzaléma, nemají žádnou právní oporu.¹³⁹ Navíc okupování a výstavba osad dle rezoluce zásadně porušuje mezinárodní právo a je hlavní překážkou dvojího státního řešení, v mezinárodně uznaných státních hranicích, jelikož narušuje bezpečnost a mír v regionu.

Rezoluce byla přijata 14 členy Rady bezpečnosti kromě Spojených států amerických. Rada bezpečnosti požadovala, aby Izrael ihned a konečně přestal se všemi osadnickými aktivitami na okupovaném území Západního břehu. Spolu s tím Rada bezpečnosti potvrdila hranice stanovené roku 1967 a odmítla platnost jakýchkoliv dohod stanovujících hranici odlišně, než bylo vymezeno roku 1967.

Zástupkyně Spojených států amerických Samantha Power uvedla, že hlasovala proti obsahu rezoluce z toho důvodu, že USA dlouhodobě podporují Izrael. Dále dodala, že izraelské osady ne vždy slouží k zajištění bezpečnosti, a také, že výstavba těchto osad spíše narušuje mír a stabilitu mezi oběma státy. Dále uvedla, že by hlas pro Rezoluci mohl způsobit nechtěné násilí a spustit lavinu teroristických útoků, proto při hlasování nevybočila z obecné politiky Spojených států amerických.

I přes tuto Rezoluci a mnoho dalších rozhodnutí, například Advisory Opinion, v listopadu 2019, USA deklarovaly, že izraelské osady nejsou nutně nelegální. Mike Pompeo prohlásil: „*Calling the establishment of civilian settlements inconsistent with international law has not advanced the cause of peace*“ a poté doplnil tím, že jednotlivé osady by měly být posuzovány izraelskými soudy, v otázce jejich možné nelegálnosti.¹⁴⁰ Vyjádření Pompea je rozšíření předchozí Trumpovy politiky, která učinila řadu proizraelských rozhodnutí, jako přesunutí americké ambasády z Tel Avivu do Jeruzaléma. Legitimitu osad Pompeo ospravedlňuje tím, že je jedná o unikátní situaci a historickou návaznost obyvatel k tamnímu

---

¹³⁹ *Israel's Settlements Have No Legal Validity, Constitute Flagrant Violation of International Law, Security Council Reaffirms. United Nations.* [online]. Un.org, 2016 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <<https://www.un.org/press/en/2016/sc12657.doc.htm>>.

¹⁴⁰ *US says Israeli settlements no longer considered illegal in dramatic shift.* [online]. Theguardians.com, 2019 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <<https://www.theguardian.com/world/2019/nov/18/us-israeli-settlements-no-longer-considered-illegal-palestinian-land-mike-pompeo>>.

území. Je však otázkou, jaké dopady toto prohlášení bude mít. Co do právního dopadu, prohlášení Pompea nemění nic na tom, co bylo dříve několikrát rozhodnuto. Co do reálných dopadů lze pro příklad uvést názor izraelského premiéra Benjamina Netanyaha.

Na základě tohoto prohlášení izraelský premiér Benjamin Netanyahu nedávno prohlásil, že Izrael začne mapovat území, která mohou připadnout pod stát Izrael.¹⁴¹

Jako další případ, který je nyní v procesu a který může přispět k objasnění situace, ve smyslu, zda se Izrael dopouští válečných zločinů, je případ ICC-01/18.

Palestina žádá ICC o vyšetření zločinů, které se měly odehrát v od 13. června 2014.¹⁴² Palestina žádá, aby ICC přezkoumal izraelskou politiku výstavby osad. Palestina se stala smluvní stranou Římského statutu v roce 2015, Izrael smluvní stranou není. Dle názoru Izraele má ICC odmítnout palestinskou žádost, jelikož Izrael není smluvní stranou a Palestina není stát, a není tedy mezinárodním subjektem.¹⁴³ V posledních letech proběhlo několik předběžných šetření, z nichž se většina vztahovala právě na izraelské osady.

20. prosince 2019, vydala prokurátorka Fatou Bensouda prohlášení o tom, že dochází k válečným zločinům a je zde podklad pro zahájení řízení před ICC,¹⁴⁴ dle článku 53 bod 1 Statutu. Nicméně dle názoru Bensouda je třeba posoudit, zda je žaloba přípustná, dle článku 19 odst. 3 a čl. 12 bod 2 písm. a). Soud bude posuzovat rozsah územní působnosti ICC v Západním břehu Jordánu. Prokurátorka soud požádala o potvrzení, že se jurisdikce vztahuje na daná území, a to konkrétně na území Západního břehu Jordánu, východního Jeruzaléma a na Pásmo Gaza.

Na tento případ Česká republika poskytla ICC právní expertízu. Podle ministerstva zahraničních věcí Palestina nemůže být považována za plnohodnotný stát a z tohoto důvodu

---

¹⁴¹ *Netanyahu says Israel has started mapping West Bank areas to annex.* [online]. Timesforisrael.com, 2020 [cit. 16. února 2020]. Dostupné na <<https://www.timesofisrael.com/netanyahu-says-israel-has-started-mapping-west-bank-areas-to-annex/>>.

¹⁴² KLÍMOVÁ, Nikola. *Palestina požádala Mezinárodní trestní soud o vyšetřování údajných zločinů Izraele.* [online]. Centrumlidskaprava.cz, 2018 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <<http://www.centrumlidskaprava.cz/blog/palestina-pozadala-mezinarodni-trestni-soud-o-vysetrovani-udajnych-zlocinu-izraele>>.

¹⁴³ KLÍMOVÁ, Nikola. *Palestina požádala Mezinárodní trestní soud o vyšetřování údajných zločinů Izraele.* [online]. Centrumlidskaprava.cz, 2018 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <<http://www.centrumlidskaprava.cz/blog/palestina-pozadala-mezinarodni-trestni-soud-o-vysetrovani-udajnych-zlocinu-izraele>>.

¹⁴⁴ *Statement of ICC Prosecutor, Fatou Bensouda, on the conclusion of the preliminary examination of the Situation in Palestine, and seeking a ruling on the scope of the Court's territorial jurisdiction.* [online]. Icc-cpi.int, 20. prosince 2019 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <<https://www.icc-cpi.int/Pages/item.aspx?name=20191220-otp-statement-palestine>>.

případ nelze vztáhnout pod jurisdikci ICC.¹⁴⁵ Česká republika se tedy přidala na stranu Izraele. Česká republika se chce stát „přítelem soudu“ (amicus curiae). Nicméně názor České republiky není pro soud závazný a záleží pouze na něm, jak tuto právní otázku posoudí.¹⁴⁶

Dle hlavního cíle ŽÚ by ochrana civilistů, v případě páchání válečných zločinů neměla záležet na státnosti státu nebo na spornosti nároku na území. Jak vyplývá z Ženevských úmluv jedná se téměř o obyčejové právo, které se použije i v případě nejasností, a to na hlavně na ochranu civilistů, která by jim měla být poskytnuta bez ohledu na to, zda je zde rozpor, co se týče státnosti Palestiny.¹⁴⁷

---

¹⁴⁵ „*Palestina ještě není stát.*“ *Česko se chce zastat Izraele u soudu v Haagu.* [online]. Ct.24.ceskatelevize.cz, 14. února 2020 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <<https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3047970-palestina-jeste-neni-stat-cesko-se-jako-zatim-jedina-zeme-chce-zastat-izraele-u-soudu-v>>.

¹⁴⁶ Tamtéž

¹⁴⁷ *Uznání židovských osad boří mýtus o okupaci palestinských území, tvrdí americký profesor.* [online]. Irozhlas.cz, 25. listopadu 2019 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/zidovske-osady-usa-palestina_1911252013_pj>.

7 Ukončení okupace

Okupování Západního břehu trvá již přes 50 let. Při tvorbě Haagských úmluv se nepředpokládalo, že by okupace trvala dlouhou dobu, ale předpokládalo se, že strany sporu dojdou k mírovým dohodám v blízké době po začátku sporu.¹⁴⁸ I Čtvrtá ŽÚ vyloženě nezmiňuje dobu, do kdy se musí okupace ukončit. Pouze v čl. 6 je stanoveno, že platnost ŽÚ přestane platit rok poté, co dojde ke konci okupace.¹⁴⁹ Tudíž ani jedna z těchto hlavních úmluv věnující se okupaci neposkytuje odpověď na otázku, zda je zde povinnost okupaci ukončit, a jaká je přiměřená doba trvání okupace. Avšak cílem obou úmluv je dojít k mírovému řešení.

Některé rezoluce OSN týkající se izraelské okupace mohou posloužit jako vodítko, které nám pomůže odpovědět si na danou otázku. Rezoluce 242 (1967) navrhuje, aby se Izrael stáhl z okupovaného území a založil se o mírové řešení sporu. V pozdější rezolucích OSN vyzývá k tomu, aby okupující mocnost neprodložovala trvání částečné nelegální okupace (stavba osad, kontrola přírodních zdrojů), a že okupant není oprávněn oddalovat mírové řešení.

Okupant má povinnost na základě dobré vůle jednat tak, aby situace dospěla k mírovému konci. Toto se dá podpořit i několika články Úmluv. Jedním z nich je článek 53 Haagská Úmluva, který říká, že výstavba osad musí být dočasná a okupant se nestává vlastníkem osady, nebo sama ŽÚ zmiňuje, že je okupant povinen postupovat tak, aby zajistil bezpečnost a mír na daném území. Jako další příklad lze uvést Dohody z Osla II., kdy obě strany došly k dohodě, že se status Západního břehu nezmění, a oba státy navzájem uznaly svou existenci.

Z Rezolucí OSN lze dle Benbenistihodovodit, že nevůle ukončit okupaci a dojít k mírovému řešení, by se měla považovat za okupaci nelegální. Nebo by se mohlo jednat až o přímou anexi, kdy okupující mocnost nehodlá opustit okupované území. Anexe je dle mezinárodního práva také nelegální.¹⁵⁰ Toto by mohlo směřovat až k tomu, že vytváření úmyslných překážek, které by měnily status okupovaného území, například přemísťování vlastních obyvatel na okupované území, je nelegální.

---

¹⁴⁸ BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. s. 244.

¹⁴⁹ Tamtéž

¹⁵⁰ BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. s. 245.

Závěr

Diplomová práce uceleně popsala vznik izraelské okupace a její právní úpravu v prvních třech kapitolách. Následně práce podrobněji rozebrala problémy, jenž jsou následkem izraelské okupace a její důsledek ve formě izraelských osad, které omezují práva Palestinců, čímž naplnila svůj hlavní cíl.

Historický exkurz nám poskytl přehled rezolucí a důležitých dokumentů, jenž vedly k začátku okupace. Ta začala roku 1967 po Šestidenní válce. Po této válce se stal Izrael okupující mocností a začal vykonávat kontrolu nad Pásmem Gaza a nad Západním břehem Jordánu.

Okupace spadá pod mezinárodní právo humanitární, v tomto případě se jedná o okupaci vojenskou a aplikuje se na ní jak Ženevské a Haagské právo, tak právo obyčejové a Dodatkový protokol I k ŽÚ. Haagské právo lze považovat za obyčejové právo mezinárodní, je tedy obecně platné a závazné. Na rozdíl od Ženevského práva, které není obyčejovým právem, avšak dle výše zmíněného obsahuje obyčejové prvky. Je to dáno tím, že Ženevské úmluvy podepsalo 196 států a dle některých autorů, pravidla obsažená v Ženevských úmluvách mají povahu obyčeje. Izrael i Palestina jsou smluvní strany obou úmluv, tedy Haagských a Ženevských úmluv. Nicméně Izrael konsistentně namítá, že se ŽÚ nevztahuje a neaplikuje na Západní břeh Jordánu, jelikož Palestina není dle postoje Izraele státem a nemůže tedy být ani smluvní stranou ŽÚ.

Z historického hlediska, z rezolucí OSN a také i z rozhodnutí MSD vyplývá, že státnost Palestiny není ekvivalentní otázkou v případě okupace a ani použití ŽÚ na tuto situaci. Jak plyne z výše zmíněného, státnost Palestiny i její nárok na území nevyklučují platnost Ženevských úmluv. Je to převážně dáno účelem ŽÚ, konkrétně Čtvrté ŽÚ, jímž je ochrana civilních obyvatel. Čtvrtá ŽÚ se tedy musí aplikovat na jakékoliv území, jenž je pod okupací, jelikož civilisté zasluhují individuální právní ochranu.

Práce přiblížila, proč Izrael tuto tezi neuznává. Činí tak hlavně pro svůj prospěch, a to proto, že kdyby Izrael uznal platnost Ženevských úmluv, konkrétně Čtvrté ŽÚ, na území Západního břehu Jordánu, musel by opustit území Západního břehu Jordánu, ukončit osadnictví a uzavřít s Palestinou mírové řešení, a tím pádem by vyvrátil veškerá tvrzení a postoje, které v průběhu sporu zastává.

Problémem okupace Západního břehu Jordánu je tedy jednak postoj Izraele, který neuznává nárok Palestinců na území Západního břehu, a odmítá aplikovatelnost Čtvrté ŽÚ a také dlouhodobost situace. Jak plyne z Haagských úmluv a také i z ŽÚ, okupující mocnost smí

činit pouze ta opatření, která jsou potřebná k zajištění bezpečnosti a míru na území. Tato opatření musí být dočasné povahy. Fakt, že okupace trvá přes 50 let a navíc Izrael stále odmítá opustit území Západního břehu, nasvědčuje tomu, že okupace dočasná není. Izraelské postupy jsou tedy v rozporu s mezinárodním právem, jelikož dlouhodobě porušují mezinárodní právo tím, že se nesnaží dojít k vyřešení sporu a k ukončení okupace.

V diplomové práci je toto ukázáno na rozhodnutí MSD a názoru Mezinárodního výboru Červeného kříže. MSD v Israeli Wall Advisory Opinion, došel k závěru, že izraelská okupace má být skončena, jelikož soustavně porušuje mezinárodní právo, a to konkrétně zákaz použití síly, nárok na sebeurčení národů a také tím, že porušuje čl. 49 Čtvrté ŽÚ a také Haagské úmluvy z roku 1907. Z tohoto výroku tedy plyne, že Izrael porušil mezinárodní právo nejen při okupaci, ale i při výstavbě osad a budování bariéry.

Těmito činy dle MSD došlo k anexi části území Západního břehu Jordánu, jelikož zeď vede mimo jakékoliv mezinárodně stanovené hranice a v mnoha oblastech zasahuje do území Západního břehu. Stejným způsobem došlo k anexi východního Jeruzaléma, která je dle mezinárodního práva nelegální.

Dle ICRC se na okupovaném území aplikuje právo vojenské okupace, které se skládá z Haagských úmluv, Čtvrté ŽÚ a obyčejové MHP. Z výkladu mezinárodních norem a názoru OSN, MSD a ICRC plyne, že osidlování Západního břehu je nelegální, a že by Izrael měl učinit kroky k ukončení okupace a měl by usilovat o vzájemnou dohodu s Palestinou o ukončení trvajících stavu.

Dalším problémem izraelské okupace je výstavba osad, jež navazuje na trvalost okupace ze strany Izraele. Izrael podporuje své obyvatele, aby se stěhovali do osad na Západním břehu Jordánu a vytváří finanční programy, které jsou pro Izraelce velmi výhodné. Navíc investuje nemalé částky do výstavby osad, infrastruktury a zajišťuje vojenský dohled na těchto oblastech. Tyto oblasti nemohou být využívány Palestinci, dochází tedy k porušování jejich mezinárodních lidských práv, jako je svoboda pohybu. Osady jsou budovány na pozemcích, jenž jsou v soukromém vlastnictví Palestinců. Tím nejenže dochází k porušování práva na vlastnictví, ale i k porušování Haagských a Ženevských úmluv.

Obě tyto úmluvy dovolují pouze vyvlastnění, které je ve prospěch místních obyvatel a pro zajištění bezpečnosti a míru na okupovaném území. Většina osad tomuto účelu neslouží. Z Haagských úmluv plyne, že pokud už dojde k vyvlastnění pozemku k vojenským účelům, musí být původním majitelům poskytnuta náhrada škody za ztrátu pozemku a za způsobené obtíže. Izrael jednak nedodrží první podmínku, že vojenské základny mohou být na

okupovaném území vystaveny pouze jako prostředek ultima ratio. Dále také nenahrazuje škodu způsobenou Palestincům. Jeden ze znaků vojenské základny je, jak již bylo zmíněno, dočasnost. Tato dočasnost se však týká i přechodu vlastnických práv. Jelikož Izrael vojenské základny neboli osady, buduje na základě výjimky dovolené Haagskou úmluvou, měl by také respektovat fakt, že vlastnické právo nepřechází na opatrovníka čili na Izrael. Navíc článek 49 Čtvrté ŽÚ zakazuje deportace izraelských obyvatel na okupované území. Tím, že Izrael buduje osady, porušuje tento článek Čtvrté ŽÚ.

Izraelské soudy se k této problematice nerady vyjadřují. V práci je uveden jediný rozsudek, který uznal nelegálnost jedné z osad. Avšak izraelský Nejvyšší soud přiznal, že tento rozsudek nezakládá žádný precedent a také v tomto rozhodnutí došel k závěru, že na základě politického nátlaku nebude o těchto věcech rozhodovat, jelikož spadají pod zákonodárnou pravomoc. Tímto lze tedy dovodit, že Palestinci, pokud již dojde ke konfiskaci jejich soukromého majetku, nemají reálnou šanci vymocit svůj majetek zpět. Většina petic ze strany Palestinců mířící na izraelský Nejvyšší soud, který petice zamítá, popřípadě rozhoduje ve prospěch Izraelců.

Izrael tedy nerespektuje všeobecný názor mezinárodního společenství na nezákonnost těchto osad a nemá v úmyslu s výstavbou osad přestat. Po tom, co v roce 2019 ministr zahraničních věcí USA, Mike Pompeo, změnil postoj k osadám, konstatoval, že ne všechny osady jsou nutně nelegální. Izraelský premiér Benjamin Netanjahu navíc vystoupil s tím, že hodlá učinit rozhodnutí o tom, které osady by mohly spadat pod izraelský stát. Tento vývoj je znepokojující, jak z hlediska toho, že ani jeden stát nerespektuje normy mezinárodního práva humanitárního, které se na území užití, ale i z hlediska, že USA se opět přiklonila na stranu Izraele, a jejich prezident teď veřejně vystupuje s tím, že by mohlo dojít k anexi části území Západního břehu Jordánu, jenž je projevem agrese a je zakázaná samotnou Chartou OSN v čl. 2 odst. 4.

Z poslední kapitoly vyplývá, že právní úprava okupace neobsahuje dobu nutnou pro ukončení okupace. Ze samostatného institutu okupace však plyne, že okupace je dočasná a za účelem zajištění míru a bezpečnosti, přičemž obě strany sporu, by měly dojít k mírovému řešení sporu. Navíc okupující mocnost nesmí dle Dohod z Osla změnit status území Západního břehu, což však v realitě Izrael nerespektuje, jelikož nad většinou území Západního břehu stále vykonává efektivní kontrolu. Je tedy těžko předvídat, jak se bude situace vyvíjet, jelikož mezinárodní právo na otázku ukončení okupace nepřináší odpověď. Ovšem z obecného platného práva vyplývá, že okupace nemůže být trvalá. Benbenisti dokonce tvrdí, že pokud

okupující mocnost nečiní kroky k ukončení okupace, a navíc ještě ukončení okupace brání, dala by se tato okupace sama považovat za nelegální.

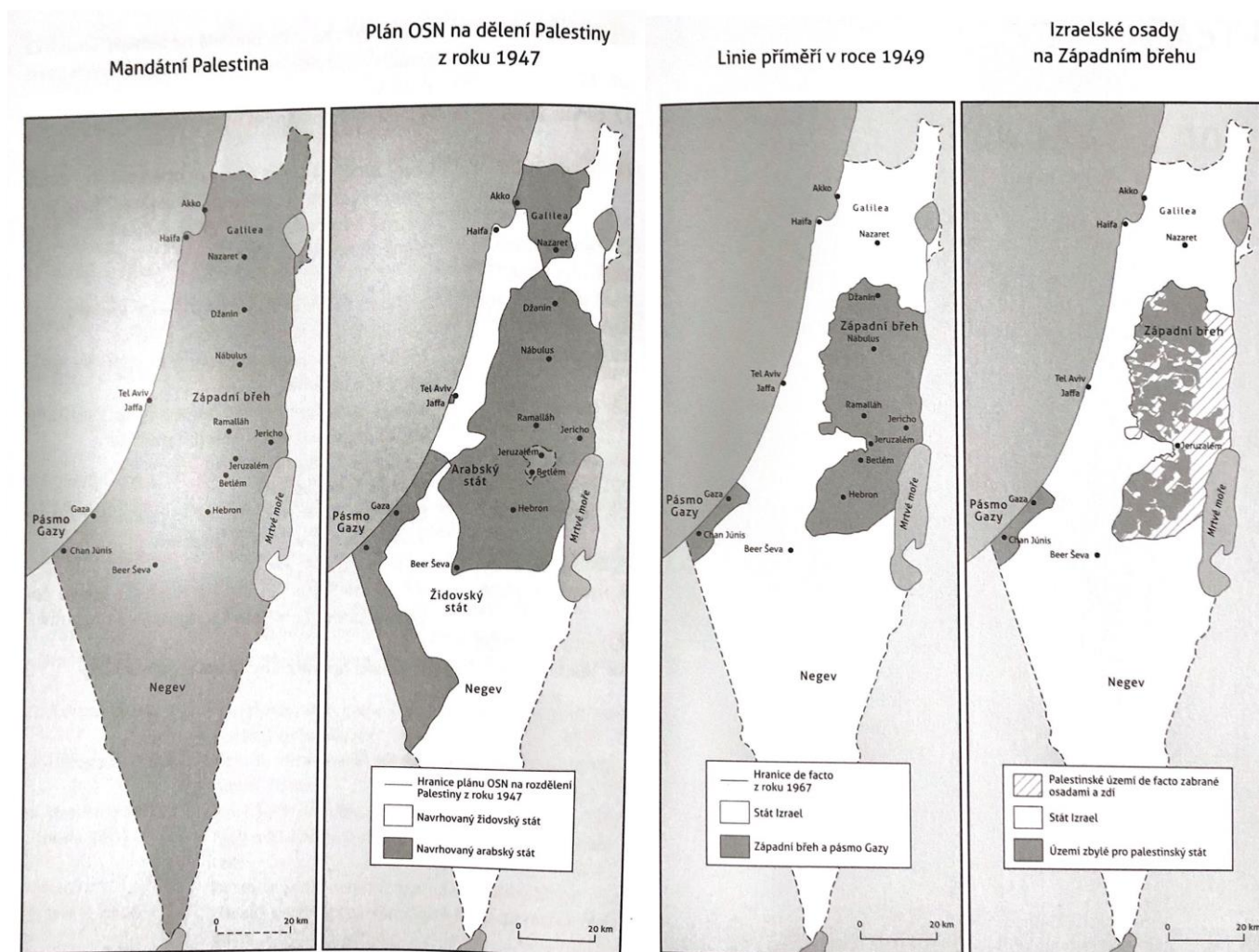
Práce postupuje systematicky. První je v práci popsán začátek sporu chronologicky. Historický úvod je potřebný k tomu, aby se práce mohla okupací vůbec zabývat. Dále je v práci popsána izraelská okupace Západního břehu Jordánu a jeho správa Izraelem.

Poté je v práci vysvětlena a právně zařazena okupace. Na základě toho jsou v práci vysvětleny veškeré právní předpisy mezinárodního práva humanitárního, které se na problematiku vztahují.

Následné kapitoly se už konkrétně zabývají aplikací těchto právních předpisů na tuto problematiku a na to, jaký je dopad nedodržování těchto norem na danou situaci.

Přílohy

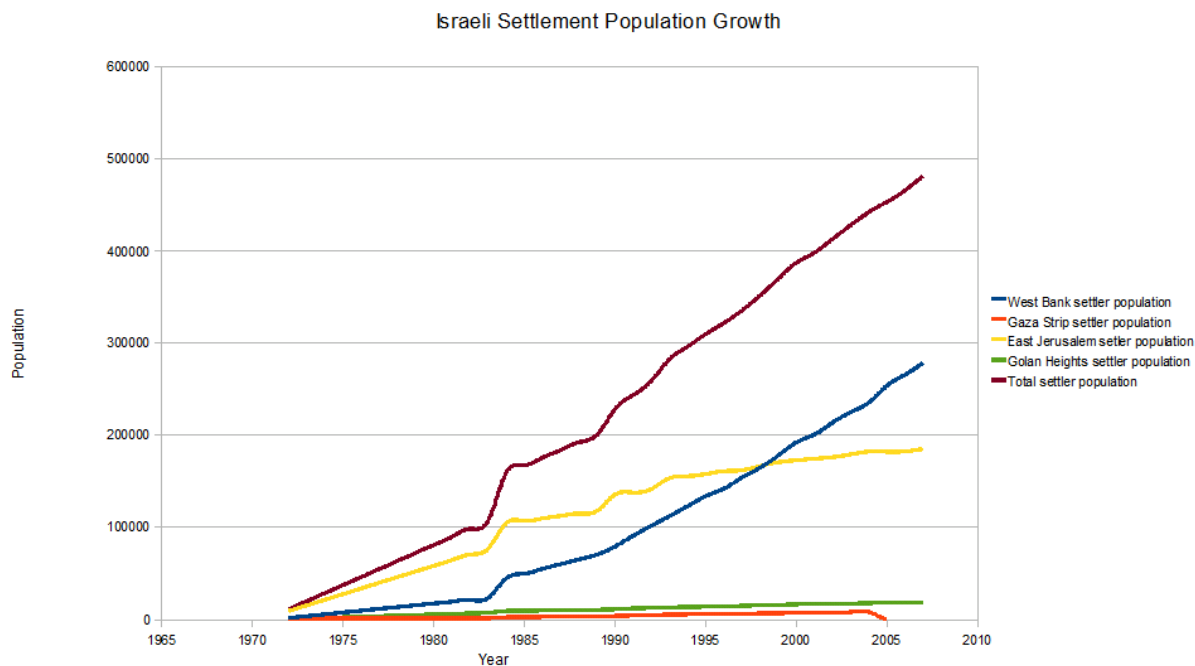
Příloha č. 1

Zdroj: SHLAIM, Avi. *Izrael a Palestina: přehodnocení, revidování, vyvracení*. Praha: Academia, 2016, 378 s. XXI. století, sv. 39, s. 28-29.

Příloha č. 3

Zdroj: [online]. En.wikipedia.org, 2019 [cit. 27. listopadu 2019]. Dostupné na: https://en.wikipedia.org/wiki/Palestinian_territories#/media/File:IsraeliSettlementGrowthLineGraph.png.

Seznam použitých zdrojů

- BENBENISTI, Eyal. *The International Law of Occupation*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. 410 s.
- BUREŠ, Pavel, FAIX, Martin, a SVÁČEK, Ondřej. *Vznik a uznání státu: aktuální pohled mezinárodního práva*. Praha: Leges, 2013. 143 s.
- ČEJKA Marek. *Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 305 s.
- ČEPELKA, Čestmír, ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní právo veřejné*. V Praze: C.H. Beck, 2008. xli, Právnícké učebnice (C.H. Beck). 840 s.
- ČEPELKA, Čestmír, ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní právo veřejné*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. xxxii, Academia iuris. 549 s.
- CLAPHAM Andrew, GAETA, Paola, SASSÒLI, Marco. *The 1949 Geneva Conventions: a commentary*. Oxford: Oxford University Press, 2015. xcix, Oxford commentaries on international law. 1187 s.
- CRAWFORD, James. *Brownlie's principles of public international law*, 8. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2012. 888 s.
- CYPEL, Sylvain. *Walled Israeli Society at an Impasse*. New York: Other Press. 2006.
- DAVID, Eric. *Principes de droit des conflicts armés*, 6. vydání. Bruxelles: Bruylant. 2012. 1152 s.
- DAVID, Vladislav, a kol. *Mezinárodní právo veřejné s kazuistikou*, Praha: Leges, 2011, s. 448.
- DINSTEIN, Yoram. *The international law of belligerent occupation*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. xxxii, 303 s.
- GLAHN, Gerhard Von. *The occupation of Enemy Territory: A Commentary on the Law and Practice of Belligerent Occupation*, Press Minneapolis, University of Minesota, 1957. 360 s.
- GRAY, Christine. *International law and use of force*, 3. vydání. New York: Oxford University Press Inc., 2008. 474 s.
- MAČÁK, Kubo. *Internationalized armed conflicts in international law*. Oxford: Oxford University Press, 2018. xxi, Oxford monographs in international humanitarian and criminal law. 268 s.
- MELONI, Chantal, TOGNONI, Gianni. *Is there a court for Gaza?: a test bench for international justice*. Berlin: Distributer for T.M.C. Asser Press, 2012. 594 s.

- MERON, Theodor. *West Bank and Gaza: Human Rights and Humanitarian Law in the Period of Transaction*, Izraelská ročenka o lidských právech 9, 1979.
- NAAMAN, Dorit. *A Rave against the Occupation?: Speaking for the Self and Excluding the Other in Contemporary Israeli Political Cinema*. Israeli Cinema: Identities in motion, Texas: Texas university press, 2011. s 257-275.
- ONDŘEJ, Jan, MRÁZEK, Josef, KUNZ, Oto. *Základy mezinárodního práva veřejného*. Praha: C.H. Beck, 2018. xv, 271 s.
- SALMON, Jean J. A. *Dictionnaire de droit international public*. Bruxelles: Bruylant, 2001. 1198 s.
- SHAPIRA, Anita. *Land and Power: The Zionist Resort to Force*. Stanford: Stanford University Press, 1992. s. 1881-1948.
- SHEHADEH, Raja. *Palestinian Walks: Notes on a Vanishing Landscape*. Profile books, 2008.
- SHLAIM, Avi. *Izrael a Palestina: přehodnocení, revidování, vyvracení*. Praha: Academia, 2016, XXI. století, sv. 39, 378 s.
- SMITH, Charles. *Palestine and the Arab-Israeli Conflict: A History with Documents*. 5. vydání. Boston: Bedford/St Martin's, 2004. 624 s.
- WELLER, Marc, SOLOMOU, Alexia, RYLATT, Jake William. *The Oxford handbook of the use of force in international law*. Oxford: Oxford University Press, 2015. 1372 s.
- WOLFRUM, Rudiger. *The Max Planck encyclopedia of public international law*. 1. vydání. New York: Oxford University Press Vol. VIII, 2012. 1138 s.

Právní předpisy a úmluvy

- Protokol I, Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů. 1977.
- Římský statut mezinárodního trestního soudu ze dne 17. července 1998.
- Úmluva o zákonech a obyčejích války pozemní. Haagské úmluvy ze dne 18. října 1907.
- Úmluva o právech a povinnostech států (Montevidejská konference) ze dne 26. prosince 1933.
- Ústava UNESCO ze dne 16. listopadu 1945.
- Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války ze dne 12. srpna 1949.

Dokumenty Organizace Spojených národů

- Charta Organizace spojených národů ze dne 26. června 1945.
- Rezoluce OSN A/RES/181(II) ze dne 29. listopadu 1947.

Rezoluce OSN A/RES/2535 B ze dne 10. prosince 1969.

Rezoluce OSN S/RES/242 z 22. listopadu 1967.

Rezoluce OSN A/RES/52/250-A z 13. července 1977.

Rezoluce OSN A/RES/ES-7-2 ze dne 29. června 1980.

Rezoluce OSN A/RES/43/177 z 15. prosince 1988.

Rezoluce OSN A/RES/67/19 z 29. listopadu 2012.

Rezoluce OSN S/RES/2334 z 23. prosince 2016.

Žádost Palestiny o členství v OSN A/43/227 z roku 1988.

Oficiální dokumenty

Balfourova deklarace z 2. listopadu 1917.

Delarace of the Establishment of the State of Israel, Official Gazette: Number 1, 1948.

The Declaration of Principles on Interim Self-Government (Oslo Accords), 1993.

Protocol Concerning the Redeployment in Hebron (Hebron Protocol), 17 January 1997.

The Disengagement Plan – General Outline (18 April 2004).

Právní články

MRÁZEK, Josef. *Právní postavení Palestiny a otázka jejího uznání jako stát*. Právník, 2012, Roč. 151, č. 8, s. 843-871.

WAEGLISCH, Martin, *Beyond a Seat in the United Nations: Palestine's U.N. Membership and International Law*. Harvard International Law Journal Online, Vol. 53, 2012. s. 226-268.

Judikatura

ICTY, The Prosecutor v. Naletilić & Martinović (Trial Chamber), IT-98-34-T, Judgment of 31 March 2003 (Naletilić).

HCI 390/79, Dweikat v. Government of Israel (October 1979) (Elon Moreh).

HCI 9132/07 Jaber Al-Bassiouni Ahmed v, Prime Minister and Minister of Defence.

Internetové zdroje

Convention (IV) relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War. Geneva, 12 August 1949. [online]. Ihl-databases.icrc.org [cit. 11. listopadu 2019]. Dostupné na <https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/States.xsp?xp_viewStates=XPages_NORMStatesParties&xp_treatySelected=380>.

Convention (IV) respecting the Laws and Customs of War on Land and its annex: Regulations concerning the Laws and Customs of War on Land. The Hague, 18 October 1907. [online]. Ihl-databases.icrc.org [cit. 11. listopadu 2019]. Dostupné na <<https://ihl-databases.icrc.org/ihl/INTRO/195>>.

Destination: Occupation. [online]. Amnesty.org, 2019 [cit. 10. března 2020]. Dostupné na <<https://www.amnesty.org/download/Documents/MDE1594902019ENGLISH.PDF>>

DINSTEIN, Yoram. *The international law of belligerent occupation.* [online]. 2. vydání. New York: Cambridge University Press, 2019, s. 245. [cit. 1. února 2020]. Dostupné na <https://books.google.cz/books?id=rW2MDwAAQBAJ&pg=PR23&lpg=PR23&dq=juha+v+military+commander+of+judea+and+samaria&source=bl&ots=bsRv4BQdzG&sig=ACfU3U3fkVweIep9ejzGKPDZAXHQneNfhA&hl=cs&sa=X&ved=2ahUKEwjdnbev2dbnAhUPTcAKHWChB_AQ6AEwEnoECAoQAQ#v=onepage&q=juha%20v%20military%20commander%20of%20judea%20and%20samaria&f=false>.

Fake Justice: The Responsibility Israel's High Court Justices Bear for the Demolition of Palestinian Homes and the Dispossession of Palestinians. [online]. Btselem.org, 2019 [cit. 27. listopadu 2019]. Dostupné na <https://www.btselem.org/publications/summaries/201902_fake_justice>.

FAQs about Palestinian Refugees. Al-awda. [online]. Al-awda.org. [cit. 21. února 2020]. Dostupné na <<https://al-awda.org/learn-more/faqs-about-palestinian-refugees/>>

FISHER, Ian. *Israel Passes Provocative Law to Retroactively Legalize Settlements.* [online]. Nytimes.com, 2. února 2017 [cit. 5. února 2020]. Dostupné na <https://www.nytimes.com/2017/02/06/world/middleeast/israel-settlement-law-palestinians-west-bank.html?_r=1>.

HCI 69/81 Abu- Aita et al. V Commander of Judea and Samaria. [online]. Hamoked.org. [cit. 1. března 2020]. Dostupné na <http://www.hamoked.org/files/2011/290_eng.pdf>.

HCI 390/79 'Izzat Muhammad Mustafa Duweikat et 16 al. [online]. Hamoked.org, 1979 [cit. 27. listopadu 2019]. Dostupné na <http://www.hamoked.org/files/2010/1670_eng.pdf>.

Illegal Israeli actions in Occupied East Jerusalem and the rest of the Occupied Palestinian Territory. [online]. UN.org 2003 [cit. 17. února 2020]. Dostupné na <https://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/F953B744269B9B7485256E1500776DCA>.

Israel Approves Additional Funding for Settlements in West Bank [online]. Nytimes.com, 2016 [cit. 1. února 2020]. Dostupné na <https://www.nytimes.com/2016/06/20/world/middleeast/israel-west-bank-settlements-palestinians.html>.

International Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of Former Yugoslavia since 1991. [online]. ICTY.org, 2003 [cit. 27. listopadu 2019]. Dostupné na https://www.icty.org/x/cases/naletilic_martinovic/tjug/en/nal-tj030331-e.pdf.

Israel-Jordan Armistice Agreement. Israel Ministry of Foreign Affairs. [online]. Mfa.gov.il, 1949 [cit. 27. listopadu 2019] Dostupné na <https://mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/mfadocuments/yearbook1/pages/israel-jordan%20armistice%20agreement.aspx>.

Israel's Settlements Have No Legal Validity, Constitute Flagrant Violation of International Law, Security Council Reaffirms. United Nations. [online]. Un.org, 2016 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <https://www.un.org/press/en/2016/sc12657.doc.htm>.

Israel Supreme Court petitioned to strike down settler law. [online]. Newindianexpress.com, 8. února 2017 [cit. 5. února 2020]. Dostupné na <https://www.newindianexpress.com/world/2017/feb/08/israel-supreme-court-petitioned-to-strike-down-settler-law-1568453.html>.

Israel passes controversial law on West Bank settlements. [online] BBC.com, 2017 [cit. 16. února 2020]. Dostupné na <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-38888649>.

JUKL, Marek. *Ženevské úmluvy, obyčej a zásady humanitárního práva.* [online]. Cervenkykruz.eu. Praha: Vydavatelství Univerzita Palackého v Olomouci, 2020 [cit. 10. března 2020]. Dostupné na <https://www.cervenkykruz.eu/cz/edicehnuti/Konvence20.pdf>.

KLÍMOVÁ, Nikola. *Palestina požádala Mezinárodní trestní soud o vyšetřování údajných zločinů Izraele.* [online]. Centrumlidskaprava.cz, 2018 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <http://www.centrumlidskaprava.cz/blog/palestina-pozadala-mezinarodni-trestni-soud-o-vysetrovani-udajnych-zlocinu-izraele>.

LEIN, Y., WEIZMAN. *Land Grab: Israel's Settlement Policy in the West Bank* [online]. B'Tselem.org, 2002 [cit. 4. února 2020]. s. 58 Dostupné na https://www.btselem.org/sites/default/files/sites/default/files2/publication/200205_land_grab_eng.pdf.

Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory. [online]. Icj-cij.org, 2004 [cit. 27. listopadu 2019]. Dostupné na <https://www.icj-cij.org/en/case/131>.

MAURE, Peter. *Challenges to international humanitarian law: Israel's occupation policy* [online]. International-review.icrc.org [cit. 19. února 2020]. Dostupné na <https://international-review.icrc.org/sites/default/files/irrc-888-maurer.pdf>.

Naletilic and Martinovic judgement. [online]. ICTY.org, 31. března 2003 [cit. 15. února 2020]. s. 73 bod 217. Dostupné na https://www.icty.org/x/cases/naletilic_martinovic/tjug/en/nal-tj030331-e.pdf.

Netanyahu says Israel has started mapping West Bank areas to annex. [online]. Timesforisrael.com, 2020 [cit. 16. února 2020]. Dostupné na <https://www.timesofisrael.com/netanyahu-says-israel-has-started-mapping-west-bank-areas-to-annex/>.

„Palestina ještě není stát.“ Česko se chce zastat Izraele u soudu v Haagu. [online]. Ct.24.ceskatelevize.cz, 14. února 2020 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3047970-palestina-jeste-neni-stat-cesko-se-jako-zatim-jedina-zeme-chce-zastat-izraele-u-soudu-v> >.

Planning Policy in the West Bank. [online]. Btselem.org, 2017 [cit. 20. února 2020]. Dostupné na https://www.btselem.org/planning_and_building.

Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts. [online]. Legal.un.org/, 2001 [cit. 27. listopadu 2019]. Dostupné na http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/draft_articles/9_6_2001.pdf >.

Resolution 2334 (2016). [online]. Un.org, 2016 [cit. 27. listopadu 2019] Dostupné na <https://www.un.org/webcast/pdfs/SRES2334-2016.pdf> >.

Rezoluce Valného shromáždění A/RES/181 (II). [online]. Unispal.un.org, 29. listopadu 1947 [cit. 12. prosince 2019]. Dostupné na <https://unispal.un.org/DPA/DPR/unispal.nsf/0/7F0AF2BD897689B785256C330061D253>.

SALMON Jean. *La proclamation de l'Etat palestinien.*, *Annuaire français de droit international*, volume 34, 1988. s. 37-62. Dostupné na <https://www.persee.fr/doc/afdi_0066-3085_1988_num_34_1_2827>.

Seizure Military Needs and the Elon Moreh Ruling. [online]. Btselem.org, 13. března 2013 [cit. 5. února 2020]. Dostupné na <https://www.btselem.org/settlements/seizure_of_land_for_military_purposes>.

Separation wall/ICJ Advisory Opinion. [online]. Un.org 2004 [cit. 17. února 2020]. Dostupné na <<https://www.un.org/unispal/document/auto-insert-180798/>>.

Settlements. [online]. Btselem.org, 2019 [cit. 27. listopadu 2019]. Dostupné na <<https://www.btselem.org/topic/settlements>>.

Statement of ICC Prosecutor, Fatou Bensouda, on the conclusion of the preliminary examination of the Situation in Palestine and seeking a ruling on the scope of the Court's territorial jurisdiction. [online]. Icc-cpi.int, 20. prosince 2019 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <<https://www.icc-cpi.int/Pages/item.aspx?name=20191220-otp-statement-palestine>>.

Surge in numbers of Jewish settlements in the West Bank. [online]. Knutsforguardina.co.uk, 2020 [cit. 21. února 2020]. Dostupné na <<https://www.knutsfordguardian.co.uk/news/national/18192827.surge-numbers-jewish-settlements-west-bank/>>.

The Geneva Conventions of 1949 and their Additional Protocols. [online]. ICRC.org 2014 [cit. 16. února 2020]. Dostupné na <<https://www.icrc.org/en/document/geneva-conventions-1949-additional-protocols>>.

The Israeli Occupation [online]. Amnesty.org, 2019 [cit. 16. února 2020]. Dostupné na <<https://www.amnesty.org/en/latest/campaigns/2019/01/chapter-1-background/>>.

The humanitarian impact of de facto settlement expansion: The case of Elon Moreh. The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) [online]. Ochaopt.org, 2017 [cit. 15. února 2020]. Dostupné na <<https://www.ochaopt.org/content/humanitarian-impact-de-facto-settlement-expansion-case-elon-moreh>>.

Treaty of the Peace Between the State of Israel and the Hashemite Kingdom of Jordan. [online]. Peacemaker.un.org, 1994 [cit. 27. listopadu 2019]. Dostupné na <https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/IL%20JO_941026_PeaceTreatyIsraelJordan.pdf>.

US says Israeli settlements are no longer illegal. [online]. BBC.com, 2019 [cit. 27. listopadu 2019]. Dostupné na <<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-50468025>>.

US says Israeli settlements no longer considered illegal in dramatic shift. [online]. Theguardians.com, 2019 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <<https://www.theguardian.com/world/2019/nov/18/us-israeli-settlements-no-longer-considered-illegal-palestinian-land-mike-pompeo>>.

Uznání židovských osad boří mýtus o okupaci palestinských území, tvrdí americký profesor. [online]. Irozhlas.cz, 25. listopadu 2019 [cit. 10. února 2020]. Dostupné na <https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/zidovske-osady-usa-palestina_1911252013_pj>.

What Are Jus Ad Bellum and Jus in Bello? [online]. ICRC.org, 2015 [cit. 27. listopadu 2019]. Dostupné na <<https://www.icrc.org/en/document/what-are-jus-ad-bellum-and-jus-bello-0>>.

1967 war: Six days that changed the Middle East. [online]. BBC.com, 2017 [cit. 27. listopadu 2019]. Dostupné na <<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-39960461>>.

Abstrakt

Tato práce poskytuje čtenáři přehled o vzniku a průběhu okupace Západního břehu Jordánu Izraelem. Čerpá z textů samostatných dokumentů mezinárodního práva, konkrétně z dokumentů mezinárodního práva humanitárního. Je zaměřena na Haagské a Ženevské právo a jeho aplikovatelnost na území Západního břehu Jordánu. V práci je analyzován postoj Izraele a mezinárodního prostředí k zákonnosti okupace a výstavby osad a zdi na Západním břehu Jordánu. Diplomová práce shrnuje gros této problematiky a poskytuje odpovědi na legálnost Izraelské okupace, jakož i hlavní účel okupace dle mezinárodních norem.

Klíčová slova

Izrael, Palestina, okupování, mezinárodní právo, Západní břeh Jordánu, Ženevské úmluvy, Haagské úmluvy, osidlování

Abstract

The thesis provides the reader with an overview of the origin and development of the occupation of the West Bank by Israel. It draws from various texts of international law, namely from international humanitarian law documents. The thesis mainly focuses on Hague's and Geneva's law and its applicability in the West Bank territory. Additionally, it analyses the position of Israel and the international community to the legality of the occupation itself as well as the lawfulness of the settlements and the Israeli Wall in the West Bank. The thesis summarizes the main issues and provides answers on the legality of the Israeli occupation, as well as the main purpose of the occupation itself according to international norms.

Keywords

Israel, Palestine, law, occupation, international law, West Bank, Geneva Conventions, Hague Regulations, settlements